Oktobris 1914. g.

Kristigs Wehstnesis.

9. gads. — № 10.

Redakzija un ekspedizija: Rigâ, „Golgatas Namâ“, Hospitala eelâ 24. Telefons 73-12. (Рига, Лифл. губ., Госпитальная ул. 24.) Pasta adrese: Въ конт. „Кристигсъ Вестнесисъ“, почт. ящикъ 1250, Рига. Redaktors-isdewejs W. Fetlers. Kreewu schurnala „Гость“ redakzija: С.-Петербургъ, „Домъ Евангелія“, 24 линія № 11. W. Fetlera telegrafiskâ adrese Peterburgâ: Петербургъ-Авенезеръ.

Maksâ ar peesuhtischanu par gadu 2 rubli; pa nunureem pehrkot — 12 kap.; ahrsemês 1 dolaru 25 zentus. Sludinajumu sihku rakstu rindiņa maksâ 20 k. — Par katru adreses mainu 10 k.

„Kristigs Westnesis“, (The Christian Messenger), a lettish religious monthly. Publisher and Editor: Rev. W. FETLER, Hospital-Str. 24, Riga, Russia.

Deews, sargi Keisaru!

Tad nu es pamahzu pahr wisâm leetam, lai noteek luhgschanas, pee-saukschanas, aisluhgschanas, pateikschanas par wiseem zilwekeem, par kehnineem un wiseem, kas ir augstâ kahrtâ, lai mehs meerigi un klusi dsihwojam wisâ Deewa bijaschanâ un godâ. Jo tas ir labi un patihkami Deewa, muhsu Pestitaja preekschâ, Kas grib, ka wisi zilweki top isglahbti un nahk pee pateesibas atsihschanas.

(1. Tim. 2 : 1–4)

Wina Keisariskà Majestate Kungs un Keisars Nikolajs Aleksandrowitsch.

Bes Deewa Gara.

„Jerusaleme! Jerusaleme! tu, kas nokauji praweeschus un ar akmineem nomehtà, kas pee tewis suhtiti! Mat. 23:37.

Lai dsihwo bes Deewa Gara, kam patihk un kas war,
Es nespehju, — Wina wara tik mani dsihwu dar'.
Kad Winsch eeksch manis mahjo, tad strahdà Deewa spehks,
Tad stiprinat waru wahjo, tad uswarets top grehks,
Ar jaunu elji Deews swaida un spirgtam leetum leek liht!
— Bes Wina pat Simsons waida un gurdens pee semes kriht.

— —

Kam patihk druwas sausas un graudi lai bojà eet, —
Lai taisa pahr laukeem jumtus un aisnaglo durwis zeet!
Bet manàm druwam buhs salot, — lai wehji un leetus nahk,
Jo mana Meistara schkuhnos dauds graudu jaeewahk!

— —

Kas runà pret Swehtu Garu, tas drihsi beigs pehz ta luhgt,
Tàm draudsem un mahzitajeem drihs Kristus Gars sahks truhkt.
Tee brihnisees — sausas sirdis un tukschi apzirkni ar'. —
Lai dsihwo bes Deewa Gara — kam patihk un kas war!

— —

Ir breesmiga leeta Kristu, kad nahk Winsch, nepasiht,
Tee sauks, lai kalni tos apklahj, lai pakalni us teem kriht!
Kad Wina balsi juhs dsirdat, tad neapzeetineet
Sawas sirdis, jo gruhti nahksees pret dsenuli jums eet!

Ar dsihwi juhs sitat krustà to Deewu, ko pee-luhdsat,
Kam „Muhsu Tehws“ juhs sakat? Juhs talschu Tam netizat.
Tur peedot paradneekeem ir Meistaris mahzijis,
Bet juhs to nihstat un gahnat, kas juhs ir mihlejis.

— —

Jums newaj'got „Swehta Gara“, par kuru top sludinats,
Ar „ihsteno“ garu pildits jums esot sirds un prahts.
Ja tà, tad kahdi tee augli, kas juhsu kokus seds?
Tur dadschus un nahtres un gisti us wiseem sareem reds.

— —

Juhs nekaunatees melus par sawu brahli teikt,
Juhs gluhnat ar slepkawu gihmjeem, lai winu pee malas weikt,
Ja buhtu brihw' — drihs degtu pat asinsleez-neeku sahrts. —
Kas nemihlè brahli — tas slepkaws, tà saka Deewa wahrds.

— —

Ja praweets pret Deewu wainigs, tad pee-rahdat winam to,
Ja Deewa wahrdu winsch sagreesch, tad pasakat, zaur ko?!
Bet kapehz juhs tautu mahzat, lai „siteet krustà“ ta sauz —
Pahr jums un pahr juhsu behrneem top isleets scho asinu strauts!

31. julijà 1914. gadà.

W. Fetlers

Rudens.

Es sajuhtu, par kalneem, lejam steidsas
Kahds waronis ar sokeem milsigeem.
Kur atnahk winsch, tur dabas jaukums beidsas,
Wihst stahdi, putni eet us deenwideem.
To wisu redsot, sirdi sehras juhtu
Par druhmo dabu wehjsch tik kauz,
Ka waimanas, kad pahrzeesch nahwi gruhtu, —
Pehz glahbina par welti schehli sauz.
Meschs gaudo, schnahz ka nesdams smagu nastu,
Wiss wina gresnums drihs ween pihschlös kriht.
To redsot, draugs, kaut jel tu ari prastu,
Ka nahwe mums war tapat padarit! —
Tak pukitem ir spehja atkal seedet,
Kad pawasars no seemas meega sauks.
Tà dsihwes rudenis muhs newar beedet,
Jo usmodinàs Jesus — muhsu Draugs.

Leelgabaleem rihbot . . .

Leelgabaleem rihbot, tuhkstoscheem krihtot, mantu un godu saudejot, semei pahrwehrschotees par tuksnesi muhsu tauta war justees loti laimiga un buht loti pateiziga Tam, Kam pateiziba nahkas, ka ta naw tagadejà leelà schausmigà kara karalauks. Pirmkahrt Wahzija spehj mobiliset sawu karaspehku ahtraki un sapulzinat to us robescham, tapehz ka tai teizami satiksmes lihdsekli. Rihta Pruhsijà pee muhsu walsts robescham Wahzijai dselsszela tihkls ahrkahrtigi beess — wairak dselsszelu sleedes teeschi ittà melnas tschuhskas draudoschi eeurbjas muhsu robeschà — mas deenàs pehz kara sahkschanàs tur Wahzija spehja sawilkt leelus spehkus, Kreewijai kara sahkumà newareja buht leeli spehki pee pruhschu robescham, un tadehl wina nebuhtu peenehmusi leelu kauju robeschu apgabalà, bet buhtu kahwusi eenaidneeka spehkeem brist pa leischu purweem un laustees zauri leischu mescheem — labi nokaustees — kamehr ta pulzetu sawus spehkus paschas dabas eerahdità, winai isdewigà kaujas weetà — Kà dulkaini, postoschi pawasara pluhdi, tà gahstos wahzu barbariskee spehki — drihs ween isseltos kara atpluhdi, jo muhsu spehki speestu wahzeeschus pehdu pa pehdai atpakal, lihds tos aifdsihtu no muhsu walsts. Par pirmo kaujas lauku nahkusi Belgija. Tur pee neleelàs Litiches peesehjàs wahzu karaspehks, kamehr Franzija sawahza sawus spehkus un tad sawu kahrt sahka kalt Wahzijai kahjas dselss pinekllos, lai Wahzija tikdrihs netiktu us Kreewiju. Un Wahzijas kara kugus, tos attureja no Baltijas peekrastes Anglijas juhras milseni, kas pawisam negaidot parahdijàs kaujas gatawibà pee Wahzijas durwim, sarkanajai asinsrihta miglai isklihstot, leelgabaleem rihbot . . . Pa to laiku Kreewija eegahja Rihta Pruhsijà . . . Un tà lihds schim sarkanais kara sirgs wehl naw dabujis aulekschot pa Latwijas ahrem.

Leelgabaleem rihbot . . . muhsu tauta war justees laimiga un buht pateiziga Tam, Kam pateiziba nahkas, ka ta naw tapusi par eenaidneeka kara laupijumu, pehz ka tas sen rihko. Eenaidneeks bij gadeem ruhpigi gatawojees un pilnigi sagatawojees pat us juhras — pehdejos juhras milsenus Wahzija eelaida uhdeni dafchas deenas pirms kara sahkuma. Daudf gadi bij pagahjuschi no ta laika, kad eenaidneeks bij bijis pehdigo reisi karà, bij tadehl neween atpuhtees, bet pat tapis loti stiprs. Spehzigi kara beedri, Austrija un Italija, bij sneeguschi muhsu eenaidneekam roku kara deribà un, leekas, wairakas walstis dewuschas winam us muhsu rehkina zeribas, isdewigà brihdi mehrzet ari sawus sobinus muhsu asinis. Eenaidneeka kara plahns nebij slikts — nezihnitees pret stiprajeem daudsajeem Franzijas zeetokschneem, kas wisgar Wahzijas robeschu, bet eeeet ar leelu spehku Franzijà tajàs weetàs, kur ta wismasak apsargata, zaur masajàm walstinam Lukfemburgu un Belgiju un zaur Schweizi, kuras, kà domaja, neeedroschinasees leegt zelu pa sawu semi Berlines spehzigajam lauwam, kas sawukahrt „augstirdigi“ solis neklusinat sawu leelo issalkumu ar maso kumosu. Tad, ahtrà gaità ejot, noriht Frantschu armiju, padarit Franziju par sawu lauwas midseni un tad steigtees us Kreewiju, palihgà saweem preekschpulkeem pret paschulaik sawahkto kreewu armiju — Wahzija droschi ween rehkinaja ar — pehz winas domam — leelo warbuhtibu, ka Kreewija nemas nespehs sawahkt leelu spehku. Un Anglija, kas pehdigà laikà bij sahkusi laipni uss̃maidit Kreewijai — ta jau gan karà neejauksees, Wahzija domaja, jo karsch Anglijai, tà sakot, bij paschu mahjà — winai bij paschulaik nesekmigàs, pawisam sareschgitàs zihnas ar kaujas „lustigeem“ ulstereescheem un tàm „spindseligàm“, newaldamàm sufraschistem. Karsch Franzijas prefidentu pahrtrauza gandrihs swehschàs semès. Un tad Wahzija droschi, ne — pahrdroschi, ne — pahrgalwigi un pee tam nizinoschi iswilka sobinu un isgehla to pret Kreewiju . . . Bet kas tas? Kreewijà it kà us weenu rokas mahjeenu wisas leelàs walsts tautas kà weens wihrs, ar sajuhsmu, ar gawilem, stahjas sem karoga. Anglijà ulstereeschi un sufraschistes neween nezihnijas wairs pret waldibu, bet pat peedahwajas zihnitees ar wiseem spehkeem kopà ar waldibu pret ahrejo eenaidneeku. To redsedama Italija nespehra wairs kahju pahr sawu sleegsni — negahja Wahzijai lihds karà. Wahzija lepni isgahja weena, bet atkal — kibele — masàs walstinas, isnemot Lukfemburgu, ar wiseem spehkeem waronigi, waj pat burwigi ittà punduri, aisstahweja sawas teesibas. Un Anglija peeteiza Wahzijai karu. Un tihri dabigi, ka laupijuma kahràs, Wahzijai draudsigàs walstis schahdos apstahklos sahka zita pehz zitas deewotees, ka winu sirds nepukstot „pateescham“ — ne preeksch weena, kaut ar pakluſu wezà mihlestiba neruhsejà . . . Un — jau telegrafs sahka wehstit, ka Wahzijas tirdneezibas slote isputinata, winas kolonijas saudetas un austreeschu

Lwowu un wahzeeſchu Rihta Pruhſiju eenehmuſchi kreewi . . . Teiz, muhſu deenâs brihnumi nenoteekot, bet bij notikuſchi brihnumi. Un tomehr naw brihnuma: Deews, kam peeder karſch un kas loka zilweku ſirdis kà upesſtrautus, to bij darijis, ispildot ſawu ſpreedumu par tautam.

Leelgabaleem rihbot . . . Deewa ſodam isgahſchotees pahr tautam, muhſu tauta ſawâ ſinâ palikuſi neſodita, kaut gan **muhſu tautas dsihwe, leekas, naw labaka ne kà to tautu, kuru semes isposta karſch.** Ne Franzija, neds Belgija, kà dsird, newar lepotees ar deewabijaſchanu un ari ſawâ laikâ tik zeenijamà Mahrtina Lutera un grafa Zinzendorfa seme, Wahzija, newar buht tagad paraugs ne ihſtas tizibas, neds kriſtigas tikumibas ſinâ. Wahzija kà tauta ir ſarauſtijuſi ſawu ſatikſmi ar dsihwo Deewu un klanijuſès paſchisdomatà preekſchâ. Deews Wahzijai wiſpahri wairs naw Bibelê aprakſtitais Deews, neds tas Kungs Jeſus Deewa Dehls, kas ar Sawàm aſinim ispirzis zilwezi no grehku zeetuma. Semaki, pat daschreis, nekà Schillers waj Gehte, ir nolikts no dascheem tur tas Kungs — tas isſkaidrots — ſirds iſtruhkſtees — par ahrlaulibas behrnu. Bibele Wahzijai wairs naw Deewa wahrds, dsihwes noteizeja. Pat teologijas profeſori Wahzijâ naw kautrejuſchees meklet un atraſt Bibelê teikas un legendas un neſiniſku, nemahzitu zilweku deewbijibas eedomu raschojumus. Aisbehruſi to ſpehka awotu, kas werd no dsihwà wahrda — Bibeles, Wahzija tà ſauktàs ſinibas wahrdâ ir ſteiguſès pee liberalàs teologijas zaurajàm akam, pat pee Jenas Hekeļa dulkainàm pelkem ſlahpes dseſinat un, atmetuſi Bibeles morâli, ir zeļus lozijuſi ſawas grehzigàs kahres preekſchâ. Naw jabrihnas tadehļ, ka Wahzija karâ tapuſi par meschoni. *Sirds, kas neļaujas waditees no Deewa wahrda, war sem apſtahkļeem katrâ laikâ tapt par swehru.* Gifti, ko Wahzijas profeſori parakſtijuſchi ſawâs ſinibas maſkas isdotâs grahmatâs, kuru kreiſo ſpahrnu noſlehds Hekeļa moniſms, Wahzija, leelidamàs ar ſawu pahrakumu, ir dsehruſi pehdejos gados un nu pee tàs ſahk parahditees gifts ſekas — nahwe. Newar jau buht zitadi! Kas ehd no aisleegtà koka, tas reis peedsihwos deewigo ſpreedumu: „Tu mirdams mirſi!" Un Latwija? Sahkot no 1905. gada Latwija ar ſteigu ir tulkojuſi neween to Wahzijas rakſtneezibu, kas noſtahjas pret Bibeles Deewa religiju, bet ari — un to wehl wairak — deewleedsigo, iswirtigo, pat zuhziſko literaturu. Schi grahmatu gifts ir dserta no muhſu tautas pilneem malkeem pehdejos gados un tauta ir ſtipri ſagifteta tiklab ſawos garigos, kà ari moraliſkos uſſkatos un tà tad ari dsihwê. Waj tahda tauta lai nebauditu tàs paſchas ſekas, ko pirmgifts dsehraji?

Leelgabaleem rihbot . . . **muhſu tauta paturès Deewa leelo laipnibu, ja muhſu tauta no wiſas ſirds ſahks mihlet Deewu.** Tagad, waj nekad! Deewa ſods, ko rada karaſpehka pahri eeſchana kahdai semei, wehl naw bijis jabauda Latwijai, kaut gan — par schehlumu — eeſahzees jau ſods Latwijâ, tikai zitadâ weidâ, ir tà kà tà. Latwija ir ſuhtijuſi karâ ſawus wihrus un dehlus leelâ ſkaitâ — Karſch ir nelaime un poſts un Deewa ſods ari tad, kad walſts uswar. Ko palihdsès, par peemehru, uswara galu galâ Belgijai, kad uswaras dseeſmu dseedàs us tehwijas poſtaſchas tikai wairs daschi — no aſaram apſpeeſtâ balſî? Ja kara breeſmu ſods lihds ſchim wehl naw Latwijai, tad newajag domat, ka ta nejauſchiba Deewa rihzibâ. Tas noteek, tapehz ka muhſu tautas deewbijaſchana wiſpahri, ſewiſchki lihds 1905. gadam, bijbehrna, nepeeauguſcha bijaſchana, bes paſcha pahrleezibas, bes paſcha noſwehrſchanàs. Tagad tauta pahreet peeauguſchu kahrtâ, tagad ta atrodas Deewa ekſamena preekſchâ garigâs leetâs. Leelgabaleem rihbot tas Kungs wehl luhds par latweeſchu tautu kà tautu, to neaugligo wihgeskoku taukâ wihna kalnâ, kad Deews graſijàs winu, karam ſahkotees, nozirſt: „Lai tas wehl ſtahw *ſcho* gadu, teekam to aproku un apmehſloju — waj jel tas auglus neneſîs? Ja nè, tad tu pehz to wari nozirſt." Karſch aprok un apmehſlo latweeſchu tautas auglu koku. Tadehļ tagad waj nekad? Isglahbees no sobina, wari tapt pahrſteigts no mehra, jo karam ſeko wina dwihnu mahſas, bads un mehris. Neaismirſti to! Tadehļ klauſi tagad, kad Deews teiz: „Mans dehls, dod man ſawu ſirdi un lai mans zeļſch tawàm azim labi patihk!"

Schurp roku ſneeds, ſchurp roku ſneeds
Kam ihſto laimi ſewim leeds!

Jelgawâ, 30. auguſtâ, 1914. g. *P. Lauberts.*

Erneſts Wahwere.

Meers buhs.

Nu aizineet brahlus, lai gaismâ nahk,
Kas Kriſtum wehl kalpo un tiz;
Lai leezibu labu tee nolikt ſahk,
Ka Winſch ir tas Kungs, ne zits.
Tad Gars no debeſim nahks pee mums
Un engeļi apzeemos muhs;
Tee ſweizinàs tautas: „Lai meers ar jums!"
Un — meers ari wiſur buhs.

Pehz Gotfrida Arnolda:

Kahdi bij pirmee kriſtigaji?

Draudse.

Zik leelâ mehrâ pirmà kriſtigà draudse atſchkihràs no tagadejàs, redsams ari no tam, ka nebij leela ſtarpiba ſtarp preeſtereem un weenkahrſcheem

draudſchu lozekleem,

kà tas bij wehlak. Pehdejos ſauza gan par laijeem, t. t.

nemahziteem Deewa wahrdâ, tomehr bij sinams, kâ tee wareja buht mahziti no Deewa Gara tàpat kà preesteri. Neaismirsa, ka apustuki bij bijuschi neskoloti ļaudis no semas kahrtas, „nabaga swejneeki ar netihrâm drehbem un noputejuschàm kahjam." „Tas Kungs apkaunoja zilweku gudribu zaur to, ka Tas zaur nabaga amatneekeem, swejneekeem un muitineekeem wisu pasauli pahrwehrta. Tas to isdarija zaur bailigeem, nepeedsihwojuscheem wihreem, kuri nebij apmeklejuschi augstskolu, nebij mahzijuschees gramatiku waj logiku, waj zitu no brihwajam mahkslam; scheem wajadseja pasaules gudros atgreest."

„Es gribu," sazija Krisostoms draudses lozekkeem, „ka juhs wisi topat par mahzitajeem, un neween klausatees mahzibu, bet to paschu ziteem lihdsdalat, maldidamus usmeklejat, ka tee atgreeschas us pateesibas zeļa, pehz Pahwila wahrdeem: „Ustaisat zits zitu." Kad ruhpesatees par ziteem, tad ari paschi baudisat wairak schehlastibas. Deews negrib, ka kristigajs tik eeksch sewis ween preezajas, bet lai winsch ustaisa ari zitus. Deews grib, lai tu sawam tuwakam kalpo us labu. Tas Kungs sazija: „Peteri waj tu mani mihlè, gani manas awis." Katram no mums ir awis, tàs mums jagana. Nama tehws, p. peem. lai runà un dara tik to, kas noder wina gimenei us deewabijaschanu."

Augustins peemetina: „Ja kahds saka: kas man daļas par manu tuwaku, tas lai peemin kalpu, kas sawu podu apraka. Juhs sinat, kas jums jadara sawâs gimenês, pee saweem draugeem un kaimineem, pee maseem un leeleem, kur Deews jums atwer sawa wahrda durwis. Nemitejatees daschus eemantot preeksch Kristus, tadehļ, ka ari juhs esat no Kristus eemantoti!"

Toreis nebij monarchiska waldischana, bet demokratiska, kur nekas nenotika bes tautas peekrischanas. Draudses lozekļi pagehreja nemt dalibu pee teesaschanam basnizâ, sewischki pee spreedumeem pahr pa mahzameem draudses lozekkeem.

„Basnizas kalposchanas zeeniba ween wehl neistaisa labu kristigaju." Draudses lozekli toreis drihksteja garidsneekus pahrmahzit, kad pehdejee nestaigaja pareisi. Turpretî wehlakos atkrischanas laikos nonahza tik tahlu ka tapa isdots likums, „ka naw peeklahjizi laiziga darba strahdneekeem teesat preesteri, ja ari pirmais ar sawâm pascha azim buhtu redsejis pehdejo ļaunu daram. Lozekļeem tapa eeteikts labak turetees 10 soļu attahlumâ no schahda preestera, jo tas nepasihstot pehdejâ eekschkigo stahwokli.

Pirmajâs kristigaju draudsês winâm peenahzigo weetu eenehma

seeweetes.

Tikai kristigajums ir seeweetei atdewis atpakaļ to zeenigo stahwokli, kurâ Deews winu eesahkumâ nostahdijis.

„Wihru un seewu ir radijis weens un tas pats Raditajs," saka Gregors no Nazianzas „weens Deewa gihmis, weenas teesibas, weena nahwe un weena augschamzelschanâs. Tà kà wisi raditi pehz Deewa gihmja, tad kahrtai tur newar buht nosihmes, un seeweetes newar buht isslehgtas no swehtajo draudsibas, jo winas ir tàs zeribas lihdsmantineezes."

Jau apustuļi tizigas seewas sauza par m a h s a m, un Tertulians rakstija kristigâm seewam sekoscho: „Juhs, tà dsihwâ Deewa meitas, juhs lihdsstrahdneezes, juhs manas mihlàs mahsas, es us jums runaju ar brahļa teesibu, es esmu juhsu darba beedris."

Augustins saka: „Tizigas seewas kà mozekles ir uswarejuschas pasauli un ar satanu zihnijuschâs wihrischkigaki, nekà wihri winas wareja spihdsinat."

Paganeem pirmee kristigajee droschi sazija: „Muhsu seewas un behrni klusuzeeschot panes wisas mozibas, un pat uguns leesmas newar no wineem isspeest nopuhtas."

Bet pat neskatotees us scheem sewischkeem peemehreem, pirmai kristigai draudsei bija seeweetes, kuras pateesi bij draudses gresnums, kuras neween bij paschaisleedsigas pret saweem wihreem, bet kuras ari bija swehtâs uguns dedsinatajas us mahju altareem, un no winu klusâs dsihwes ir pluhduschas neaprehkinamas swehtibas preeksch ta Kunga draudses. Lai tikai atzeramees Timoteus mahti un mahtes mahti, kuras Pawils slawedams peemin. Ihsts kristigas seewas un mahtes paraugs bija ari Nonna, jau peeminetâ Gregora mahte. Wina peedereja pee zeenitas un no senakeem laikeem kristigas Kapadozijas gimenes. Turpreti winas wihrs, Gregorgins, bij sewischki augstas kahrtas zilweks un no jaunibas dedsigi nodewees kahdai pretkristigai partijai, kura tikai puslihds atsina, ka ir kahds Deews, bet, turpreti, peenehma daschas perseeschu tizibas eeraschas, kà uguns pagodinaschanu u. t. t.

Gregors eenehma toreis zeenigako stahwokli Nazianzas pilsehtâ, ispildija ustizigi sawas amata darischanas un wispahr darija tahdus darbus, kuri no pasaules redses stahwokla zilweku dara slawenu. Bet tas wajadsigakais winam wehl truhka — grehku atsihschana un noschehloschana un salihdsinaschanâs ar Deewu winam bij swescha leeta. Bet dedsigi kristigâs Nonnas sirsnigâ wehleschanâs bija, sawu laulato draugu preeksch Kristus mantot, un schi wehleschanâs tapa winai par pastahwigu, degoschu luhgschanas preekschmetu. Bet pahr wisâm leetam wina luhdsa, lai Deews swehtitu winas dsihwi, ka ta buhtu ihsta kristigaja dsihwe, lai wina wairak zaur sawu dsihwi nekà ar wahrdeem sawu mihloto wihru peewestu tai wisaugstakai Mihlestibai.

Winas luhgschana tika pahrpahrim paklausita. Us Gregora bija jau atstahjuschi paleekamu eespaidu schee klusee swehtas dsihwes sprediki. Reis winsch sapnoja, ka winsch dseedot Dawida dseesmas sekoschos wahrdus: Es preezajos ar teem, kas us mani saka: eesim ta Kunga namâ" (Daw. Ds. 122, 1). Schinî dseesmâ winsch atrada eekschkigu preeku, winsch stahstija scho sapni sawai seewai, kura ar wisu sawu mihlestibas spehku zentas winu pahr-

leezinat, lai winsch paklausa ta Kunga sauzeenam. Drihs pehz tam bij Nizeâ leela kristigajo sapulze, un wairaku biskapu klahtbuhtnê Gregors tika kristits. Wina atgreeschanâs bija tik wareniga, ka winsch nepalika tikai draudses lozeklis, bet eenehma preestera weetu. Nepagahja ilgs laiks, ka biskaps, kas winu bij kristijis, nomira un Gregoru eewehleja par sawa kristitaja pehznahzeju. Winsch tika eeswehtits par Nanzianza biskapu. Ar Deewa spehku un laipnibu apgehrbts, winsch ispildija scho amatu 45 gadus. Wina seewas luhgschana un kristigas dsihwes swehtiba, kura winu bij modinajuse us jaunu dsihwi, winu pawadija un stiprinaja schinî amatâ wisu wina dsihwes laiku.

Gregora un Nonnas laulibas dsihwe ilgaku laiku bij bes behrneem. Deewbijigâ mahte usskatija sawu pirmdsimto par sawas luhgschanas augli, jo wina ilgi bij luhguse to Kungu pehz behrnu swehtibas. Winas dehls, kas ari tika nosaukts par Gregoriju, bij weens no leelakeem sawa laika gareem un ihsts Kristus basnizas pilars.

Gregors pats sawu mahti salihdsinaja ar Annu, kura sawu no Deewa isluhgto Samuelu swehtija tam Kungam. Kad behrns wehl nemahzeja runat, mahte jau deenam un naktim suhtija luhgschanas augschup pee ta Kunga, un kad winsch sahka runat, mahte mehginaja winu tulit eepasihstinat ar wezo un jauno Deribu, kuru wina pate labi pahrsinaja un kura bija winas ikdeenischkâ dwehseles bariba. Wiss tas darija leelu eespaidu us jauno sirdi. Schi eespaida leelums parahdijâs sewischki tad, kad jaunekllis apmekleja Atenas isglihtibas eestahdes, kuras isplatija paganismu ar sekmem. Tas Kungs ddhwinaja Nonnai wehl diwus behrnus, un ari schee bija ihsti kristigas tizibas paraugi.

Winas slawenais dehls Gregors, tâ sakot, uszehla winai peeminekli zaur sekoschu usrakstu: „Wina bija mahjas mahte pehz Salamana mahzibas. Wisâs leetâs pehz laulibas likumeem, sawam wihram padewiga, ta tomehr bij wihra wadone un pamahzitaja swehtumâ un ihstâ deewbijibâ. Wina saprata deewischkas atsihschanas augsto isglihtibu un mahjdeewkalposchanas saweenot ar ruhpigu mahjturibu. Kad wina nodarbojâs saimneezibâ, likas, ka wina par zitâm leetam nemas nedomaja, ka tikai par saweem mahjas darbeem; bet kad wina nodarbojâs ar deewischkâm leetam, tad wareja domat, ka wiss semischkigs no winas ir tahlu. Wina bij katrâ weetâ pilnigi nedalita. Peedsihwojumi, ka winas luhgschanas pateesi teek paklausitas, eedwehsa winai neaprobeschotu uztizibu us to Kungu. Wina bija tschaklakâ luhdseja un pahrwareja zaur luhgschanam wisgreesigakâs sahpes. Wina bij eeguwuse tahdu waru par sawâm zeeschanam, ka wina wisâs sawâs behdâs, kuras tai nebij masums, isturejâs pazeetigi, nekad nesuhdsejâs, bet gan slaweja Deewu par wisu."

Nonnas nahwe bij winas dsihwes zeeniga. Wina pahrdsihwoja wisus sawejos, isnemot winas dehlu Gregoru. Leelâ wezumâ, bet ne no slimibam waj wezuma nespehziga, wina aisgahja Deewu luhgt basnizâ, kuru winas wihrs pa leelakai dalai bij pats taisijis, un tur tas Kungs winu aizinaja pee sewis. Kamehr wina ar weenu roku turejâs pee altara un otra bij pazelta luhgschanâ pret debesim, wina schkihrâs no schis pasaules ar sekoscheem wahrdeem: „Esi man schehligs, mans Kehnin, Kristu!" Winas wezakais dehls sazija: „Kas mirst Deewu luhdsot, kâ Nonna, par to neraudeet!"

Jau pirmâs kristigâs draudsês sastopam diakonises. Pawils winas nosauz par lihdsstrahdneezem (Rom. 16: 1—3, Wilip. 4: 2—3). Winu darbs pastahweja nabagu dahwanu isdalischanâ, slimneeku kopschanâ un taml. Winas bij noderigas sewischki tahdâs weetâs, kur wihreescheem nebija peeeja. Winâm bij jabuht peepalihdsigâm pee seeweetem, pee kristibam, wajadseja ruhpetees par winu apgehrbschanos un taml.; jo kristamos mehdsa wiszauri pagremdet uhdenî. Schis kalpones bija pat ordinetas un sawâ amatâ eeswehtitas.

Wispahri, pirmâs kristigâs draudses laudis nodalijâs diwâs schkirâs. Basnizas tehws Eusebijs raksta: „Pirmâ schkira eet pahri muhsu dabai un zilweku parascham; jo wina neprasa ne laulibâ eedoschanos ne behrnus, ne mantas, ne zitas leetas un ir schkirta no parastâs zilweku dsihwes. Turpreti ais neismehrojamas mihlestibas us debesu leetam, schee laudis nodewuschees weenigi Deewa darbam. Tee, kuri schahdu dsihwes weidu peenehmuschi, tikai ar sawu meesu atrodas wirs semes, bet ar sawu sirdi dsihwo debesis. Wini ir atdewuschees deewischki kalpot zilwezei, bet ne zaur upureem un asins isleeschanu waj kwehpinaschanu, bet pateesigâ deewbijibâ un sirdsschkihstibâ, kâ wahrdos, tâ darbos, Deewu luhgdami un sawu preestera amatu preeksch sewis un ziteem apsinigi ispildidami."

Otris dsihwes weids ir brihwaks. Schee laudis eedodas laulibâ, gahdâ par mahju dsihwi un prasa no kareiweem winu peenahkumu ispildischanu, neatsakas no lauku darbeem, tirdsneezibas, nedz no ziteem pilsoniskeem peenahkumeem, bet lihds ar to kalpo sawam Deewam.

Dr. R. Motta:

Studentu atsaukschanâs no wisâm kulturas semem us Kristus usaizinajumu.

Tulk. J. Stuhrmans.

Daschu faktu neisprafschana kristigajumâ mums newar leegt to peenemt, ko mehs jau esam atsinuschi par pateesibu. Aismirstat sewi un palihdsat teem, kureem wajaga palihga. Juhs jautajat: „Kâ lai es palihdsu ziteem, kad pats wehl atrodos tumsâ?" Es jums atbildeschu: Dauds punktos juhs paschi maldatees tumsâ, bet ir ari fakti, par kuru pateesibu juhs neschaubatees. Un ir dauds lauschu, kureem wairak neka newajaga sinat, kâ tos pehdejos faktus. Padomajat tikai, zik juhsu apkahrtnê to, kam juhs warat palihdset, ari starp juhsu paschu

beedreem. Un taisni tad, kad mehs zenschamees darit to, ko spehjam, Deews preeksch mums top par pateesu buhtibu. Ja mehs nemihlojam sawu brahli, kuru redsam, kà mehs waram mihlet Deewu, kuru neredsam? Ko Kristus schai jautajumâ sazija? „Es biju issalzis, un juhs mani paehdinajat; es biju isslahpis un juhs mani padsirdinajat; es biju weesis, un juhs mani usnehmat; es biju kails, un juhs mani apgehrbat; es biju slims, un juhs apmeklejat; es biju zeetumâ, un juhs mani eepreezinajat. Us jautajeenu: „Kungs, kad mehs tewi redsejam issalkuschu un paehdinajam? isslahpuschu un padsirdinajam? waj zelâ un tewi usnehmam? waj kailu un apgehrbam? waj slimu, waj zeetumâ un gahjam tewi apmeklet?" Kristus atbildès: „To, ko esat darijuschi weenam no scheem wismasakeem brahleem, to esat man darijuschi." (Mat. 25 : 35—41).

Kahds no Edinburgas studenteem schehlojàs sawam profesoram, ka winsch newarot Kristu atrast. Profesors parahdija us weenu no nabadsigakajàm pilsehtas nomalem un sazija: „Luhk tur Winsch ir!" Zaur palihdseschanu saweem tuwakeem sawâ personigâ dsihwê esmu mantojis wiswairak. Kahds no maneem draugeem mani uswedinaja eet apmeklet zeetumneekus. Mani tas interesseja, jo studeju sozialo sinatni. No ta laika es sahku apmeklet zeetumneekus: katru swehtdeenu es pawadiju pee wineem zeetumâ diwas stundas. Pehz tam, kad wini no zeetuma tika islaisti, es wineem palihdseju nopelnit deenischko maisi godigâ zelâ, waj islihdsinatees ar radeem un pahrspeht sewi wisas kahrdinaschanas. Kamehr es wisu to tà dariju, mani usausa Kristus gaisma. (Es jums to wisos sihkumos aprakstit nenemschos, bet sinu, ka ir fakts, kursch bija spehjigs manâ dsihwê isdarit to leelo pahrmainu. Schos pirmos mehginajumus—saweem tuwakeem palihdset — es nekad nenoschehloschu. Un katram studentam, kursch noguris zaur leelo domaschanu, es gribetu ussaukt: „Nemitees nekad domat! aismirstees! palihdsi tam, kam tawas palihdsibas wajaga!" Un juhs redseseet, ka garigee jautajeeni preeksch jums paliks par ikdeenischku wajadsibu.

Stahdisimees sew preekschâ, ka Kristus netikai kahdreis dsihwoja, bet wehl tagad dsihwotu meesâ. Ko juhs domajat, kur gan Winsch parahditos? Waj ne tur, kur winam buhtu jaapmeerina ta juhtamakà lauschu wajadsiba? Warbuht mums isdodas atklaht to wehrtako pateesibu. Pamehginasim tikai! Un es saku ar drebeschanu: upuresim wisu, kas buhtu wajadsigs, lai pateesibu atklahtu. Jo wairak laudis upurè, jo wairak wini panahk. Lai muhs neaptura domas par zihnu, kas waretu iszeltees eeksch mums.

Kahds budistu students, kursch mekleja Kristu, peenahza pee manis un sazija: „Kahda eekscheja balss man saka, ka es pateesibu neatradischu." Tehws winam draudeja atnemt mantoschanas teesibas, ja winsch paliktos kristigais. Bet mahte, dabujusi sinat par dehla nodomeem, mira, treekdamàs ar galwu pret akmena seenu. Kristus dehl beeschi isnahk upuret sawus tuwineekus un daudsi ko, kas dsihwê bija dahrgs. Bet jau wirs semes daudsreis zilweks par to dabon algu. Pehdejà sina no schi studenta man peenahza ta, ka zaur wina dsihwi daudsos no wina beedreem modusees tiziba us Kristu. Lai ko juhs ari nedomatu par Kristu, nahkat pee Wina, lai Winsch waretu likt sawai gaismai spihdet us wiseem juhsu zeleem.

Tagad aisrahdischu, pa kahdu zelu sewischki studenti nahk no netizibas pee tizibas; aisrahdischu ari us galwenakajeem peerahdijumeem, kuri studentus dara par kristigajeem. Ewehrojat, ka te juhsu preekschâ ne tikai weens ween zilweks issaka sawas personigàs domas: es jums daru sinamu par daudseem studenteem no wisàm pasaules malam. War jau buht, ka us reisu juhs newareseet ar mani weenotees. Tomehr es sinu, ka kreewu studenti nahk bes aisspreedumeem pee ta, kas preeksch wineem wehl naw pateesiba. Daudsàs weetàs studenti nahkuschi pee Kristus, studedami Wina personu. Wini te leetojuschi daschadas no labakajàm metodem, starp zitu ari sinatnisko metodi. Wini salihdsinaja Kristu ar ziteem religiju nodibinatajeem, ar zitàm leelàm un eewehrojamàm autoritatem. Un winus pahrsteidsa fakts, ka raksturigakee wilzeeni no leela un augsta teem parahdijàs Jesus personâ, tà ka wini preeksch Jesus nesinaja atrast zita nosaukuma, kà „pilniba." Bet Kristus personâ studenti atrod kautko ari tahdu, kas ziteem truhkst: pahrsteidsoschu dsihwes un zilweka pasihschanas spehju, absolutu altruismu*) apsolutu swehtumu un besgrehzibu. Studenti brihnas par Wina rakstura uniwersalitati**), Wina brihnischko lihdsswaru. Wahrdu sakot, Wina raksturi naw tahda wilzeena, kursch buhtu pahrspihlets, waj kursch wehl buhtu palizis neattihstits. Tà studenti Kristus personâ atrod wisu to rakstura wilzeenu saweenojumu, kursch sastahda „pilnibu", mehs sazitu: Deewa pilnibu.

Harnaks ir raksturojis Kristu par „Deewu-Zilweku." Russo ir sapratis schi apsihmejuma pareisibu. Winsch saka: „Tas, kas buhtu warejis tahdu rakstui isdomat, buhtu wehl apbrihnojamaks, kà pats schis raksturs, tadehl Kristus personai wajadseja buht wehsturigai, pateesigi bijuschai." Buschnelis Amerikâ sazija: „Kristus personu newar eesihmet weenâ rubrikâ ar zitàm." Un pateesibâ, Kristus us studenteem atstahj eespaidu kà persona, kura stipra starp wahjàm, tiziga starp netizigàm, skaidra starp aptraipitàm.

Tee no jums, kuri eepasinuschees ar Austrumu swehtajàm grahmatam, wisadâ sinâ buhs eewehrojuschi, ka winâs lasitajs ilgi zelo itkâ pa tuksnesi, kamehr usduras us kahdas oases. Pawisam zitadu eespaidu atstahj Kristus mahziba zaur sawu dsihwibas spehju.

*) Pretstati egoismam — patmihlibai: mihlestiba us wiseem zilwekeem.

**) Wispusiba; wisa eetwerschanu.

Greeſchat wehribu uſ Tolſtoju un wina mahzibam. Ko winsch saka? Es leeku swaru uſ kuſtinadamo, dſihwinoscho spehku wina mahzibâ. Juhs redſat, ka paschi swarigakee religijas jautajeeni winam iſtek iſ Kriſtus domam. Kad wehl un kas ir iſteizis augſtakas domas par Kriſtu? Kriſtus wed muhs walſtî, kura eetwer wisu pasauli. Kahda religija wehl ko tamlihdſigu mahza? Nemat kaut ideju par Deewu to Tehwu, ar kuru Kriſtus, tà sakot, Deewu nowedis ſemes wirsû. Jeb nemat Kriſtus mahzibu par dwehseli un winas nemirſtibu, par panahkumeem, — wispahrigi par beſgaligo zilweka dwehseles wehrtibu. Greeſchat wehl wehribu uſ augſtako pateesibu, kuru prasa Kriſtus no zilwekeem, to pateesibu, kura nekauj par zilweku spreeſt no ahreenes, bet pehz wina eekschejàm dſinam, zaur kuràm zilweks scho un to padarija.

Ihpaschu swaru es leeku uſ to, ka Kriſtus prasa wispahrigu sawſtarpeju mihleſtibu no zilwekeem.

Kriſtigajums ir mahziba, kura jel kaut kad tikusi sludinata pasaulê, tadehk ka winai ir tas sewischkais spehks — zilweku pahrwehrſt. Ta ir mahziba, kurai nahkotnê jauſwar wisa pasaule.

Kants sazija, ka ir diwas leetas, kuras winu pahrſteidſ wiswairak: ſwaigſchnotàs debesis pahr muhsu galwu un zilweku dwehsele, kura miht eeksch mums. Studenti, kuri sahkuschi ſtudet Kriſtus mahzibas, waretu peeweenot wehl trescho: Kriſtus personu. Uſ mani ewangelija lasischana atſtahj tahdu eespaidu, itkà es atraſtos wehtras laikâ kalnos jeb juhrmalâ.

Kriſtus mahziba tik weenkahrscha, ka ta saprotama pat behrnam, un tomehr ſinatnu wihri apleezina, ka wini wehl naw spehjuschi wisus winas dſikumus aptwert. Kriſtus mahzibâ atrodama atbilde wisos gadijumos kaudim no wisadàm schkiràm. Kad zekoju pa pasauli, man katrâ ſemê rahdijàs, ka taisni te Kriſtus wareja peedſimt un ka taisni te Winsch buhtu bijis wiswajadſigaks.

Un kas tad ir Kriſtus mahzibai pa wiseem teem 2,000 gadeem nahzis no jauna klaht? Atzeros Getes wahrdus: „Zilweka prahts naw spehjigs radit kautko leelaku par Kriſtus mahzibu, kahdu mehs to saſtopam ewangelijâ.“ Sinatnu wihrs Romenſs, dabas pehtneeks, 25 gadu laikâ ne weenu reiſi newareja nolozit zekus luhgschanâ. Pehdigi tatſchu winsch nahza pee pahrleezibas, ka „ir prahtigi buht kriſtigajam,“ jo attihſtidamàs zilweku atſihschana un zilweku sabeedriba 2,000 gadu laikâ nespehja no Kriſtus mahzibas pat neezigako daku atſiht par newajadſigu waj nepilnigu. Kà zilweks, kursch bijis wisâs pasaules malâs, es redſu, ka Kriſtus mahziba nes wisur dſihwibu, ka wina pahreet no weenas zilts uſ otru. Studentus pahrſteidſ Kriſtus, kà leelakà pasaules skolotaja, sprediki. Winsch runà tik atklahti, nelozidamees, beſ kahdeem kompromiseem, ar apbrihnojamu pahrleezibu. Kursch zilweks waretu tà sazit: Debess un ſeme ſudis, bet mani wahrdi neſudis (Mark. 13: 31), Es esmu tas zekſch, pateesiba un dſihwiba (Jn. 14: 6), Es esmu tas ihſtenais wihna koks (Jn. 15: 1)?

Kriſtus personâ ſtudentus pahrſteidſ ari ſtingrà konſekwenze*), Juhs pee Wina neatradiseet neweena sprediķa, kuru Winsch pats nebuhtu iſpildijis. Beſ tam Kriſtus saweem klausitajeem dod brihwibu, pascheem pahrbaudit wina mahzibu? Stahdatees preekschâ geologijas profesoru, kursch ſtudenteem paskaidro sawu teoriju par klints saſtahwu. Studenti winam atsakas, ka newarot uſreiſi wina teoriju peenemt. Sinatnu wihrs teem atbild: „Zitu no jums ari nezereju sagaidit, bet nemat weseri, kaltu un mikroskopu un, iſdarijuschi paschi wisus mehginajumus, nahkat un atsakat man, waj mana teorija pareiſa.“ Tahdas teesibas, klausitajeem pascheem iſdarit mehginajumus, ſtudentus apmeerina.

Tà dara ari Kriſtus. Winsch saka: „Peenemat manu mahzibu, un iſmehgineet winu dſihwê! Tikai man paklausidami, juhs mahzisatees mani paſiht, kas es esmu.“ Tee ſtudenti, kuri dara schos mehginajumus, nahk pee slehdſeena, ka Kriſtum ir zilweka eekschejà pasaule koti paſihſtama, ka Kriſtus mahzibâ ir atrodama atbalss dwehseles labakeem zenteeneem, ka schi mahziba dwehseli apgaismo un tà atspirdſina zilweku, kà nekas zits. Esmu redſejis ſtudentus, kuri nahkuschi pee tizibas uſ Kriſtu, kà uſ pahrzilwezigu personu, kad wini ſtudeja Kriſtus nahwi un augschamzelschanos. Daudſus no mums pahrſteidſa sekoschà neiſskaidrojamà psichologiskà parahdiba: pahrmaina, kahda notikàs ar Kriſtus mahzekkeem. Pehz tam, kad Kriſtus bija kruſtâ ſiſts un eelikts kapâ, Wina mahzekki bij galigi nospeeſti un apbehdinati. Tomehr pehz daſchàm deenam wini sahka zeret. Wineem bija jau wajadſigà tiziba un wisu eetweroschà programa. Pehz Kriſtus kruſtâ sischanas, mahzekki bija maſduhschigi, bet daſchas deenas wehlak wini bij tikuschi apbrihnojami droschi un wihrischkigi. Kas spehja schis bailigàs awis pahrwehrſt par droschsirdigeem lauwam? Studenti scho parahdibu newareja iſskaidrot zaur haluzinazijam jeb eedwehschanu, waj eedomam, itkà Kriſtus meesas buhtu noſagtas. Es iſ sawas personigàs dſihwes nekad neaiſmirsischu to wakaru, kad es pehz daudſ mehneschu domaschanas, pahrskatiju sawas peeſihmes un iſsauzos: „Mans Kungs un mans Deews!“ Es gribeju tikt par adwokatu, daudſ biju ſtudejis wehſturi, bet tanî wakarâ es sew saziju: „Ja Kriſtus naw augscham zehlees, tad wehſturei naw preeksch manis nekahdas noſihmes.“

Sewischku noſihmi, kà daudſ zekojis, es dodu Kriſtus plaschajeem uſskateem; tee ir wisueetweroschi. Un tas ari pahrſteidſ ſtudentus.

Un beidſot ir wehl kahds peerahdijums par labu kriſtigajumam, tahds peerahdijums, kas uſ ſtudenteem atſtahj leelu eespaidu.

*) Wirſeena iſtureschana, noteiktiba.

Studenti redſeja, kahdu leelu pahrmainu Kriſtus mahziba iſdarija ar łaudim, kuri dſihwoja Wina laikâ un netizeja uſ Winu kâ uſ Deewu. Schi pahrmaina noteek taiſni ar tàm perſonam, kuras peeneſa to upuri, ko Kriſtus no winàm praſija: paklauſija Winam. Schos łaudis papreekſchu pahrſpehja kahrdinaſchana, bet tagad, ſekojot Kriſtus mahzibai, wineem ſpehks pahrſpeht wiſas kahrdinaſchanas. To, ko papreekſchu wini newareja eeredſet, tagad wini eemihleja no wiſas ſirds. Jauna zeriba, jauna tiziba, jauns preeks peepildija winu ſirdis un winu dſihwi. Tahdu pahrmainu newar iſſkaidrot ar paſcheedwehſmu. Paſcheedwehſma ſchodeen ſpehziga, riht wairs nekâ neſpehj; te mums dariſchana ar dſihwes ilgu notikumu. Tizoſcha zilweka rakſturi rodas arween jo dſiłaka pahrmaina — un winam daudſ weeglak ſchķirtees no dſihwibas nekâ no tizibas. Es nebrihnijos, kad ſchos ſtudentus ſaſtapu noloziteem zeleem Kriſtus preekſchâ. Teeſa, ka daſchi no wineem nebuhs gluſchi pahrleeznati, tomehr palikuſchee argumenti*) ir wehl deeſgan ſpehzigi, lai ſtudentu weſtu pee apſinigas, ſaprahtigas tizibas.

Schķirſimees ſchodeen pahrleezinati par to, ka tizigeem ſtudenteem winu tiziba naw dibinata uſ paſchapmahniſchanos, naw nodikteta no juhtam, naw iſſaukta zaur paſcheedwehſmu, naw buhweta uſ nepamatotàm teikam waj uſ kahdas teologiſkas ſiſtemas. Studentu tizibai ir zits, kâ klints, pamats; wina dibinata uſ nemaldigeem fakteem un uſ pſichologiſkeem prozeſeem.

(Beigas).

Stahſti, dſejas un apraksti.

R. Midltona:

Kahda kriſtigaja peedſihwojumi.

Tulkojis Sankowſkis.

(6 Turpinajums).

Swehtdeenas ſkolas pirmâ ſkolotaja.

Muhſu luhgſchanu ſapulzes bij preekſch manis par leelu palihgu un apmeerinajuma awotu; luhdſeju ſkaits paſtahwigi auga un wini modinaja wiſpahrigu ſinkahribu. Mehs luhdſàm par daudſàm dwehſelem, kâ ari par katru atſewiſchki. Beſ teem, kuru dſihwes gahjumu jau aprakſtiju, nahza wehl daudſi no tumſibas pee gaiſmas. Muhſu tiziba un droſchiba, kopâ ar teem leezinot, wairojàs un mehs arween gaidijàm ſwehtibas no ta Kunga. Kad es kahdas ſeſtdeenas wakarâ eegahju ſapulzê, man bij ſirdî zeeta pahrleeziba, ka tas Kungs ſchini ſapulzê peenems kahdu dwehſeli. Es to iſſaziju ſawâ ihſâ uſrunâ un teizu ſawu pahrleezibu, ka muhſu ſtarpâ ir kahda dwehſele, kura mozas ſem grehku naſtas un atdoſees ſchinî wakarâ tam Kungam. Biju tik dſiłi pahrleezinats, ka ſchi eedwehſma ir no ta Kunga, ka ſapulzi beidſot ſaziju: „Waj ſchi dwehſele, kura wehlas meeru eekſch Kriſtus, man to tuhlin ſazîs, jeb waj paliksees, kad wiſi aiſees?" Łaudis ſahka iſklihſt, druſku iſbijuſchees. Es katram ſneedſu roku, waizadams: „Waj juhs tas ne-eſat?" Ziti aiſgahja beſ atbildes, ziti atbildeja: „Ne!" Par daudſeem es ſinaju, ka wini ir kriſtigaji un biju gluſchi apjuzis, kad wiſi aiſgahja, iſnemot jauno ſeeweeti, kura ſpehleja harmoniumu. Wina aiſwehra inſtrumentu, ſalika uſ ta noſchu lapas un tad es winai ſaziju: „Tas ir pateeſcham ſawadi. Wiſi aiſgahjuſchi, bet tas Kungs man tomehr ir dewis pahrleezibu, ka màn ſchodeen jamanto preekſch Wina weena dwehſele. Ta gan buhſat juhs, jo wismaſ beſ jums ſche wairak neweena naw!"

Wairs tagad neatminos, ka es eedroſchinajos ar winu tà runat, bet pirms wehl apſinajos ko daru, wahrdi bij jau iſſaziti. Protams, tas bij łoti pahrdroſchi no manim, jo wina jau bij muhſu ſwehtdeenas ſkolas pirmâ ſkolotaja, no wiſeem mihleta un godata jaunawa, uſ kuru wiſâ ſahdſchâ ſkatijàs kâ uſ kriſtigaju preekſchſihmi.

Beſ ka par maneem wahrdeem dulmotos waj juſtos apwainota, winai pildijàs azis aſaram. Wina man pehdigi ſazija, ka jau deſmit gadus ſkaitotees pee kriſtigajeem, bet pateeſibâ wina wehl ne-eſot atgreeſuſees. Dſirdedama nopeetnu ſprediķi par Deewa mihleſtibu, wina bij preekſch kahda laika ſahkuſe zihnitees un ſchinî wakarâ winai bij iſlizees, ka Deews man par winu wiſu ir atklahjis un rahdijis preekſch wiſeem kâ neatgreeſtu grehzineezi. Man iſdewàs to apmeerinat un eepreezinat, jo wina domaja, ka Deews to wairs nepeenems winas ilgàs leekulibas dehł. Bet Deews ſawas beſgaligas mihleſtibas dehł, glahba wehl ſchowakar ſcho dwehſeli, wina palika ſawâ weetâ, ſpehleja ſapulzês harmoniumu, bija kâ pirmâ ſkolotaja ſwehtdeenas ſkolâ un beſ tam wehl daudſàs weetàs man palihdſeja. Ak, kahda ſtarpiba bija, kad ſwehtdeenas un nedełas ſkolàs ſtrahdaja pee behrnu ſirdim tagad apgreeſti Deewa behrni! Tadehł nemaſ nebrihnijamees, kad daudſi behrni nahza pee Jeſus kâ ſawa Peſtitaja un darbs pee behrneem turpinajàs ar jaunu ſparu.

Warbuht daſchs man jautàs, waj ir labi un pareiſi rihkotees pehz tik dſiłas eekſchejas pahrleezibas, kâ es to dariju. Daſchi to uſſkatija kâ kahdu garigu ſajuhſminaſchanos un neatrada par pareiſu pehz tàs rihkotees. Bet kad zilweks teek no Deewa gara wadits un Deews winam ir lizis nojauſt, to Winſch grib darit, tad zilweks war uſtizibas pilns pehz tam rihkotees. Tahdus łaudis Deews neatſtahj un neapkauno winu tizibu, tapehz ka teem ir ſirſniga ſatikſme ar Winu un tee mekle tik Wina godu.

Atłaujeet man druſku pahrtraukt un paſtahſtit kahdu gadijeenu, kurſch notika kahdâ baſnizâ, kur es ſprediķoju. Tas Kungs man lika nojauſt, ka to labo wehſti, kuru ſchowakar ſludinaſchu, Winſch iſleetos preekſch daudſ dwehſelu mantoſchanas preekſch Kriſtus. Es nekad newaru atſwabinatees no tahdas eekſchejas

*) Peerahdijums, ſlehdſeena iſwedums.

pahrleezibas. Sawâ sprediķî es biju peespeests ļaudim sazit par sawu pahrleezibu, ka daschi no wiņeem schinî wakarâ atdosees tam Kungam. Es wehl saziju, ka pehz beigu luhgschanas ļaudis ees mahjâs, bet es zeru, daschi no teem, kureem slahpst pehz wiņu dwehseļu pestischanas, paliks sche un es labprahit teem palihdseschu nahkt pee Jesus. Tahlak es peemetinaju, ka ari tâs mekledamâs dwehseles, ja wiņas pahreetu mahjâs, tomehr meera neatradis un tas Kungs atwedis wiņas atkal schinî basnizâ; bet man buhs leels preeks redset, ka juhs schowakar peeņehmsat Kristu kà sawu Pestitaju.

Ļaudis skatijâs apkahrt un rahdijâs sajukuschi. Wehl nekad tee nebij dsirdejuschi no kanzeles tahdus wahrdus. Wispahrigi tee likâs buht sinkahrigi, daschi rahdijâs nemeerigi, ka newarês eet mahjâs; wehl ziti domaja, ka es ejot padaudz tahlu. Wisu to es wiņeem waretu paskaidrot, bet negribeju to darit no kanzeles; wisadâ sinâ tee gaidija, kas buhs tahlak.

Tikko sprediķis nobeidsâs, es wehl reis luhdsu mekledamâs dwehseles palikt atpakaļ, bet kà jau paredseju, wisi atstahja basnizu jo drihsâ laikâ. Kad bij wisi aisgahjuschi, atnahza wezais apkalpotajs, sahka nodsehst lampas un, domadams, ka wiss pabeidsees, ari basnizu aisslehgt. Pee kanzeles bij leela lampa un es luhdsu to wehl nenodsehst. Mahzitajs un wiņa kundse, pee kureem es biju weesos, jau taisijâs eet prom un gaidija us mani. Es luhdsu tos eet us preekschu, teikdams ka drihs ween nahkschu, tikko atnahks pehz pestischanas slahpstoschâs dwehseles. Mahzitajs ar kundsi kratija galwas un sazija, ka es wehl nesinu, zik zeeti tee ļaudis ir schinî zeemâ un naw ko brihnitees, kad neweens neatgreeschas. „Ejat ween, es saziju, pagaidischu, jo tizu, ka tas Kungs drihs wiņus atsuhtis“.

Tikko beidsu runat, kad leelâs durwis atwehrâs un eenahza peezi wihreeschi. Ne ko nerunadami, tee nahza zaur basnizu pee manim, krita zeļos un dikti raudaja. Es pateizu tam Kungam par Wiņa brihnischķu ustizibu, gahju scheem ļaudim klaht un redseju ar preeku, ka wisi peezi atdewâs Kristum un peeņehma Wiņu kà sawu Glahbeju un Pestitaju. Mihļais labais mahzitajs un wiņa kundse bij ļoti lihgsmi. Wiņi tikko tizeja, ka tas ir wiss pateesiba, tik brihnischķigs teem tas wiss rahdijâs. Tas ari bij brihnums, bet Deews jau tik brihnischķi strahdâ. Wiņsch grib, lai Wiņam ustizamees un jo wairak mehs to daram, jo wairak Wiņsch dod mums ustizibu leelâs leetâs pat tumschos un gruhtos brihschos.

(Turpmak wehl).

P i g m e j a:

Wasara — Rudenis.

Atnahza wiņa ..
— Selta wasariņa,
Sidraba koklitei nopirka jaunas stihdsiņas.
Puķu pirkstiņeem sawehrpa selta spihdsiņas ..
Silsakâm kurpitem,
Sahrtsahrtâm lentitêm
Rotajas wiņa,
Schi wasariņa.
Un katrreis, kad deenas waldneeze gulet eegahja,
Ta miglas plihwurî tehrpusês jautri dejoja.

— — — — —

Resnis un nosahrzis,
Dusmâm peetwihzis
Atnahza wezais papus, rudenis.
Teizâs — esot par wasaru godigaks,
Par paschu kresu wehl bagataks
Un tapehz muhs preezinaschot.
Bet rudena wezi, nestahsti welti,
Tawi darbi jau sen esot gaismâ zelti —
Tu truhdsinaku semiti klahschot. — —

Weesuļa negaisi,
Saplehsti mahkoņi,
Saulitei waidsiņi
Asaram pahrklahti.
Taurenim nolausti
Selta spahrniņi,
Puķitem nowilkti
Salsihda swahrziņi ..
Sidraba koklitei,
Wasaras skanitei
Stihdsiņas norautas,
Sehtmalâ nomestas ...

— — — — — —

Teiz wezi, kapehz muhs selta wasariņu
Es redsu tupam kaktâ un ritinam asariņu? —

A. L e i t e:

Peedsihwojumi Sibirijâ.

J a k u t s k a s p i l s e h t a.

30. maija wakarâ, saulei noejot, us Ļenes kreisâ krasta eeraudsijam Jakutskas pilsehtu. Semâ lihdsenumâ, starp tschakuraineem skuju kokeem un pusnokaltuscheem kahrklu kruhmeem, kà wezas sakumpuschas wezites, guļeja juku-jukam weenstahwu koku mahjas, pahr kuram lepni pazehlâs seltiti basnizu kupoli. Labai daļai no mahjam naw nemas jumtu — no tahleenes isskatas kà ugunsgrehku pahrzeetuschas. Par schahdam besjumta mahjam eiropeeschi sazehla jokus, bet pasascheeri-jakuti atkal newareja saprast, par ko schee tahlas semes zilweki smejas — jo jumtam praktiski neesot nekahdas nosihmes: beesa semes kahrta, usbehrta us greesteem, tikpat labi atsargajot no aukstuma un slapjuma, kà wislepnakais jumts. Kahds no Jakutskas pasineejeem pastahstija, ka wisas besjumtu mahjas esot jakutu ihpaschums; eiropeeschi wisi jumjot sawus namus wismas ar egļu misam.

Jo tuwak peebrauzam, jo skaidrak tika pilsehta pahredsama — un ar katru apluhkojumu tà tapa nepatihkamaka, nizinamaka. Daschi no beedreem, kuri, dehļ

labakas apskatischanas, bija uskahpuschi us leellaiwas jumtu, jautri peesihmeja, ka Jakutska nemas tik slikti neisskatotees, jo winâ ari esot 3 muhra nami un 7 basnizas . . . Wehlak israhdijàs, ka wini saskaitijuschi pareisi.

Kad kugis ismeta enkuri pee semà krasta, paschâ pilsehtas malâ, saule noreeteja aif meschu okeana — taigas. Pulkstens jau bija pahri par 11-teem nakti, bet tumschaks nemas nepalika. No Olokmas sahkàm jau p:erast pee polaru baltajàm, gaischajàm naktim; bet schi bija daudsi grandiosaka par wisam eepreekschejàm. Pusnakts laiku mehs ussinajam tikai no pulksteneem — gaisma arween palika tapate, kà pehz saules noreeteschanas. Isskatas wairak pehz weegli apmahkuschàs deenas, nekà pusnakts stundas.

Neskatotees us wehlo laiku, muhs sagaidit bij salasijees leels lauschu puhlis, kursch galigi isklihda pehz saules uslekschanas, ap pulksten 2-eem. Tuhlin pehz kuga noenkureschanas mums us krasta iseet neatwehleja, un tadehl ar puhli wedam sarunas, stahwot us leellaiwas jumta. Simtas lalsis jautaja un atbildeja daschadus jautajumus weenâ brihdi, zaur ko iszehlàs ihsts tirgus troksnis. No guleschanas pirmo nakti Jakutskâ nekas neisnahza.

Nahkoschajà rihtâ, pulksten 7. atbrauza aprinka preekschneeks, peenehma pehz papireem un peerakstija wisus issuhtitos, pee kam ari pateiza katram, kur buhs wina nahkoschà dsihwes weeta. Daudseem bija wehl no Jakutskas jaaiszelo wairakas tuhkstoschas werstis, wiswairak us seemeleem: Werchojansku, Kalimsku un Bulunu. Werchojanska ir 860 werstes no Jakutskas us seemeleem un skaitas wisaukstakais punkts us semes lodes. Seemâ pee 60 gr. sala tur ir ari wehtrainsch laiks, kas salu padara wehl juhtamaku. Augsch-Kalimska atrodas no Jakutskas ?,800 werstes; Widus-Kalimska no winas 800 w. un Lejgala-Kalimska no pehdejàs 600 w., gandrihs us paschas Seemelledus juhras krasta.

Buluna ir 3,000 werstes no Jakutskas un 280 werstes no Lenes upes eetekas Seemelledus juhrâ. Wisas schis peeminetàs weetas tur nosauz par „pilsehtam", bet pateesibâ tur ir tikai semu semes buhdinu pudurischi, kurâs dsihwo Jermaka kasaku pehznahzeji un daschi eedsihwotees kahrodami tirgotaji. Pehdejee eedsihwojas labi, tirgodamees ar tschuktscheem un tunguseem, no kureem eemaina pret lehtàm eiropeeschu prezem dahrgàs seemelswehru ahdas. Ir gadijumi, ka par prezem, 5 rub. wehrtibâ, eemaina sobola jeb sidrabainàs lapsas ahdu, par kuru eiropas tirgû aismaksà wairakus simtus. Kasaku pehznahzeji ispilda semako polizistu peenahkumus, par ko dabun algu no apgabala waldes naudâ un produktos. Weetejee eedsimtee tschuktschi un tungusi pahrteek no medischanas un swejneezibas. Abas nodarboschanàs dod bagatus resultatus, bet eedsihwotaji war tik kaut kà dsihwibu wilkt: siwis newar issuhtit un dahrgàs ahdas jaatdod pret maswehrtigàm prezem jeb smeekligi masu naudas samaksu. Tatschu ari no ta eenahkuma eedsihwotaji waretu labi pahrtikt, ja „kultura" tos nebuhtu peeradinajuse pee degwihna leetoschanas un kahrschu spehleschanas. Degwihnu pahrdod konterbandweidigi tee paschi weetejee tirgotaji par 12—25 rubleem par pudeli. Daschureis, ja degwihna apkahrtnê mas, par weenu pudeli atdod ahdas — 50 un wairak rublu wehrtibâ. Pateizotees sliktajai zela satiksmei, miltus un zitus ehdamleetu produktus tur eewed tik mas, ka daschreis pat par naudu tee naw dabujami. Tschuktschi un tungusi pahrteek weenigi no galas un siwim. No siwim pat pagatawo miltus un zep sawadas sugas plahzenus. Miltus mal roku dsirnawâs no stipri schaudetàm siwim.

Wisas schis aprakstitàs neehrtibas mehs jau sinajam pa dalai no aprakfteem par peeminetàm weetam, pa dalai no tur bijuschu zilweku nostahsteem. Turp peerakstiteem neweenam nebija omuligi ap sirdi.

Preeksch sagatawoschanàs us iszeloschanu us noteiktajàm dsihwes weetam, weetejà administrazija atwehleja 3 deenas. Tajâs wajadseja eepirktees wiswajadsigakàs leetas, bes kahdàm eiropeetis meschà okeanu beesumos newar istikt. Preeksch tahlajàm weetam nolemtajeem ari wiss schis laiks pagahja ar gatawoschanos; bet teem, kam dsihwes weetas bij noteiktas daschu desmitu waj simts werstês, atlika ari laiks preeksch palihdseschanas pirmajeem un preeksch pilsehtas tuwakas apskatischanas.

Jakutskas pilsehtâ.

Jakutskas pilsehta stahw semâ weetâ us Lenes upes kreisà krasta. Winâ ir ap 12,000 eedsihwotaju — 2/3 weetejee jakuti. Wisâ pilsehtâ ir tikai 3 keegelu nami: museja un diwu bagatu tirgonu nami. Wisas zitas buhwes, pat apgabala walde un gubernatora nams, ir no koka. Labeerihzibas: kanalisaziju un uhdenswadu tur naw pat pasahkumâ. Eelas nebrugetas un bedrainas; leelakàs bedres peegahstas ar kuhts mehsleem. Jakutskas pilsehta dibinata 16. gadu simtena sahkumâ no Sibirijas eekarotaja Jermaka karabeedra Kolzowa. Wina koka zeetokschna atleekas un torni stahw wehl tagad pilsehtas widû. Kolzows ari bijis pirmais Jakutskas wojewoda. Kautkahdas tizamakas, nopeetnakas sinas par Jakutskas eekaroschanu un pirmà wojewoda waldischanas laiku naw nekur usglabajuschàs — pat tautas mutê nè. Tumschas fantastiskâ nokrahsâ teikas gan atstahsta par jakutu pretoschanos kasakeem, bet prahtu pahrleezinoschu peerahdijumu par to truhkst. Wairak peenemams, ka jakuti padewuschees bes kahdas eewehrojamakas pretoschanàs. Ko gan wini wareja isdarit ar saweem pirmatnes eerotscheem, pehz ta laika atsinas, labi apruhotam un kaujâs eewingrinajuscham kasaku pulkam. Wispahrigi, pehz sawas dabas, jakuti ir pasemigi, padewigi un pakalpigi.

Eedami eepirktees, jau pirmâ deenâ apskatijàm leelakàs magasinas, starp kuràm wisplaschakà un wisbagatakà ir Kuschnerowa tirdsneezibas nama magasina. Mi-

neka tirdſneezibas nama gada apgroſijums sneedſas pahri par 3,000,000 rubleem. Par 2,000,000 rbl. pahrdod ahdas ween. Schi leelà weikala pahrwalditajs, iſſinajis, ka no mums daudſi intereſejas ari par tirdſneezibas noſari, eeaizinaja muhs ahdu noliktawâ, kur eepaſihſtinaja ar winu zenam, eepirkſchanas metodi u. z. Kà wisdahrgako preekſchmetu leelajâ krahjumâ, winſch mums parahdija ſidrabainas lapſas ahdu, kuru firmas agents no kahda Kalimſkas tirgona nopirzis par 800 rbl.; minetais tirgonis to ſawukahrt nopirzis no medineeka-tungusa par 120 rbl. To paskaidrodams, ſtahſtitajs pazehla, ar ſauſàm ehweku ſkaidam peebahſto ahdu, aiſ pakal-kahjam gaiſâ, un muhſu iſbrihnejuſchàs azis ſkatija, kà ahdas ſmalkàs, ſidrabainàs ſpalwinas, beſ kahdas puhſmas, paſchas no ſewim wilnoja. Weikalwedis to iſſkaidroja par gaiſa elektribas ſtraumes eeſpaidu. Uſ muhſu jautajumu: par zik nu firma pahrdos ſcho retumu? winſch atbildeja — ka ſem 3000 rubleem gan neatdoſchot. Beidſot, apjautajotees, wehl dabujam ſinat, ka tahdi reti dahrgumi leelajos ſeemeku meſchos ari naw daudſ — katru gadu noſchaujot un iſwedot iſ Jakutſkas ne wairak kà 5—7 tahdas lapſas, un ka katram gribo-ſcham winas atraſt, ari naw eeſpehjams to iſdarit. Tikai tunguſam, kuram 50 un wairak grahdu aukſtums ir neeka leeta, kuram ſneega kupenis ir mihkſta gulta, kurſch pahrteek no jehlas gaļas un kurſch ar ſawu oſchanas ſpehju war noteikt debeſu puſes, war iſeet uſ winu mekleſchanu beſgaligajos meſchu okeanos.

— Pirmajâ deenâ eeſpehjam tikai apſkatit pilſehtas ahrpuſi un magaſinas un atraſt telpas preekſch pahrguleſchanas. Pa leelakai daļai wiſi apmetamees privatos dſihwokļos, kur no katra nehma pa 10 kap. par nakti.

Otrâ deenâ aiſgahjàm uſ muſeju. Todeen nebija apmeklejumu deena, bet laipnà adminiſtrazija darija mums iſnehmumu — tà ka, beſ laika aprobeſchojuma, warejàm wiſu apſkatit, kas glabajàs weetejâ retumu krahtuwê. Wiſs muſeja ſaturs eewetots 4 ſahlês, pehz ſawàm ihpaſchibam: wehſturiſku leetu ſahle, weetejo augu ſahle, weetejo dſihwneeku ſahle un weetejo mineraļu un metalu ſahle. Wisbagatakà ir pehdigà — winas kolekzija eet pahri par 7000 numureem. Apſkatiſchanas zeenigi ir ari jakutu pirmatnes eerotſchi, trauki un mahju rihki, kuri pagatawoti no dabigas dſelſs, kuru Jakutſkas apgabala ſemes ſlahnos weetu weetam bagatigi atrod. Augu kolekzijas naw bagatas — bet no kureenes lai pulkà augi rodas ſaſaluſchajos ſlahnos, no kureen ſchis kolekzijas ſalaſitas? Dſihwneeki, par kuru kaſchokeem bagatneeki makſà ſimtus un tuhkſtoſchus, ſalaſiti wiſi pa weenam ekſemplaram.

Muſeja namâ eerihkota ari pilſehtas publiſka biblioteka, kurâ ir grahmatu pahri par 10,000 ſehjumeem. Wiſa ſchi literariſkà krahtuwe, pa leelakai daļai, ſadahwinata, gan no weetejeem pilſoneem, gan ari no uſ mahjam aiſbraukdameem iſſuhtiteem. Daudſ, daſchadas un intereſantas grahmatas atrodamas plauktos un grahmatu ſkapjos, bet gariga ſatura — neweenas! Naw tur neweena, kas uſſtahtos ar wiſu ſirdi, lai tur eerahditu weetu ari Bibelei un ziteem garigeem raksteem! . .

Tai paſchâ deenâ apmeklejàm ari weenu namu, kurſch reiſ peederejis kahdai Amerikanu ſiniſkai ekſpedizijai. Schi ekſpedizija, ſtarp wiſu zitu, mehginajuſe ari iſlauſtees zauri muhſchigi ſaſaluſchajam ſemes ſlahnim. Strahdneeki par ſcho darbu atſtahſta ſekoſcho: — 30 aſis mehs lauſàm ſaſaluſchu ſemi, kura, ar katru aſi dſiļak ſatureja wairak prozentu ſaſaluſcha uhdens. Bet 31. aſî mehs uſduhramees uſ tihru ledu, kuru iſzirtàm 20 aſu dſiļumâ, beſ ka uſdurtos uſ kahdàm pahrgroſibam. Mehs buhtu lauſuſchees wehl tahlak, bet weetejà adminiſtrazija aiſleedſa; jo kahds gudris inſcheneeris eſot paſkaidrojis, ka, ja uſdurſchotees uſ uhdeni, tad zaur wirſus ſlahna ſpeedeenu, ſtruhkle buhſchot tik ſpehziga, ka appluhdinaſchot wiſu pilſehtu un plaſchu apgabalu. — Mehs paſchi par amerikanu darbu neko newarejam ſpreeſt, jo bedre tagad aiſbehrta.

Nemot wehrâ apakſchgrunts ſaſtahwu, kuram iſkuſchanas gadijumâ, japahrwehrſchas par dumbru, ka ari to, ja ſem ſchis dumbras atraſtos iſkuſis ledus uhdens, es perſonigi nahzu pee ſlehdſeena, ka wiſs ſchis leelais Jakutſkas apgabals war reiſ gluſchi nejauſchi noſuſt no ſemes wirſus.

(Turpmak wehl).

Miſione.

Afrika.

Ugandas kriſtigàs baſnizas koſchums ir miſiones gars. 1877. g. pirmee anglu baſnizas miſionari eegahja ſchaî ſemê. 1881. g. pirmee atgreeſtee tapa kriſtiti, un 1883. g. beigâs tur bija jau 63 kriſtigaji. Schee itin drihſ iſnehſaja ewangelijumu wiſâs apkahrtejâs ſemês: uſ wakareem eekſch Toro un Bugoſâ uſ rihteem. Sewiſchki pehdejâ prowinzê bij pamanamas ſlahpes pehz ewangelijuma, un pahrak par 50 jauni weetejee miſionari ir tapuſchi iſſuhtiti paganu apgabalos. Neilgi atpakaļ tapa iſſuhtiti 15 jauni wihri Teſto ſemê. Tureenes eiropeeſchu miſionars rakſta: „Mehs zeram, ka Buſogeeſchi iſees leelâ ſkaitâ pee paganeem — Kawirando un Bokali apgabalos, un ka Buſoga draudſes buhs miſiones draudſes.

Preſbiterianu miſionei pee Kalai 9 mehneſchu laikâ peenahkuſchi eedſimto ſuhtni no 64 apgabaleem, kuri luhdſ ſkolotajus preekſch ſaweem zeemeem. Schee nahza no 500 werſtu leela apgabala, kurſch apdſihwots no 120,000 dwehſelem, kuras wehl naw padewuſchàs Romas ſpaideem. Bakubas kehninſch, kura tauta peeſkaitama zentigajàm un leelàm karotajàm, mehginaja ſawu tautu eekuſtinat, lai apmeklè deewkalpoſchanas un ſuhta behrnus miſiones ſkolàs.

Asija.

Ja muhsu rokâs nahk kahda wezaka **muhamedanu studenta Bibele,** tad war redset, ka tajâ ir ruhpigas studijas pehdas. Kahds no wineem, neilgi atpakał, sazija us misionari: „Mehs esàm schurp nahkuschi, lai Bibeli mahzitos pasiht, koranu jau mahzijamees skolâ. Bibele ir tiklab muhsu, kà juhsu grahmata.“

Negaiditu slawu issaka Macks Rolofs misiones skolai sawâ laikrakstâ „Schwäb. Merkur“: „Weeniga skola, kurai moslemeeschu pasaulê ir zeriba us panahkumeem, ir misiones skola.“

Pulzinsch jauneklu skaitâ 9, is **Pochanas, Indijâ,** iseet katru sestdeenu, lai jaunos muhamedanus un Bazakulis mahzitu Bibeles klasês.

4 jauni zilweki is Tibetes, augstu eerehdnu dehli un wairak tibeteeschu sehni, ir kahda anglisti runadama tibeteescha usraudsibâ aiszełojuschi us Angliju, lai tur, us waldibas rehkina, sanemtu isglihtibu. 10 gadus teem japaleek Anglijâ, jamahzas waloda, daschadi rokdarbi un jastudè likumi. Tikai weenu paaudsi atpakał schahdas pat wehstis dsirdejàm par dascheem japaneeschu jaunekleem. Zik ahtri toreis Japana tapa atwehrta preeksch satiksmes ar pasauli un preeksch ewangelijuma, tikpat ahtri war Tibete, ar Deewa palihgu, atwehrtees.

Japana.

Dschons Rockefellers dahwinajis 2,000,000 rubłus preeksch kristigas uniwersitates dibinaschanas Japanâ.

Tokio, Japanâ, 1912. g., us eekschleetu ministra usaizinajumu, tapa notureta pirmà kopigà konferenze no schintoistu, budistu un kristigas tizibas aisstahwjeem, kurâ tapa pahrrunats, kà katra no schim Japanas religijam waretu weizinat tautas tikumibas pazelschanu. Schi konferenze peerahda, ka Japanas waldiba usskata kristigu tizibu newis par skahdigu, bet swehtigu spehku, ar kuru ta grib kopâ strahdat.

Kahdâ **metodistu basnizâ Korejâ** top dotas 3 kolektes: Pirmà ir preeksch basnizas wajadsibam. Otru kolekti dod seewectes preeksch buhwes fonda; ta sastahw no pilnas saujas ar rihseem. Pehdejo kolekti dod bijuschee tabakas smehketaji ais pateizibas par to, ka tee nu atswabinati no schis łaunàs paraschas.

Kina.

Kinas republikas presidents Juan-Schikajs, pats nebuhdams kristigais, tomehr dod ik gadus preeksch kristiga darba Kinâ wairak nekà 2000 rubłus pabalsta.

Pirmà kristiga deenas awise Kinâ sahka isnahkt 3. sept. isg. g. Kantonas pilsehtâ. Winu sauz „Chu-hun-jih-pao“. Winas lihdsstrahdneeki ir wairak nekà 30 kineeschu kristigaji un 3 ahrsemneeki. Kristigajeem Kinâ bes tam ir wehl labs skaits nedełas un mehnescha rakstu. Tuhlin pehz 1911. g. rewoluzijas Kuantungas prowinzê, eewehrojami kristigaji saprata schahda deenas laikraksta wajadsibu. Laikraksts teek pabalstits no ahrsemê un eekschsemês dsihwodameem kineescheem. Tas top lasits eekschsemes un ahrsemes kineeschu nometnês, gan no kristigajeem, gan ziteem.

Latweeschu misionars A. Staniflaws ar sawu laulato draudseni mums peesuhtija sekoscho wehstuli:

Pa karsto wasaras laiku usturamees muhsu jaunatwehrtâ blakus stazijâ „Pe-sa-zir“, kuru pee schis kalnu tautas mehs tagad loti weenkahrschi esam eekahrtojuschi. Ar nahkoschu mehnesi atkal eesahksees muhsu leelais darbs pee teem tà saukteem „swehtzełneekeem“, kuri no wisas schis apkahrtnes nahk us Hengshan un Nanjo, lai isluhgtos swehtibas un laimi preeksch sewis un sawejeem. Ari schogad, kà jau arween, noturesim atkal weselu mehnesi Bibeles kursu. Pee schi Bibeles kursa peedalas apmehram 100 kineeschu ewangelisti no Hunanas gubernas un ari daschi misionari no muhsu tuwakàm kaiminu stazijam. Tagad jau swehtzełoschana ussahkusees, jo gar scho muhsu staziju katru deenu leeli swehtzełineeku bari eet us Nanjo pilsehtu. Preeksch schi rudena darba ir jau leelas kastes ar Jaunderibam un traktateem apgahdatas, kurus mehs tad elku peeluhdsejeem par welti lihdsi dodam. Bes tam katru wakaru un ari pehzpusdeenâs Nanjo pilsehtâ muhsu telpâs teek noturetas ewangelisazijas sapulzes, kur no 100 lihds 1000 zilweki klausas Deewa wahrdus. Mums peenahkuschas skaidras sinas, ka wairaki bij nonahkuschi elkus peeluhgt, bet te tee bij dsirdejuschi Deewa wahrdus un tos ari lihds us mahjam panehmuschi, un tà tee ir pee pateesibas atsihschanas nahkuschi, un Jesu par sawu Pestitaju peenehmuschi. Daudsi no scheem „swehtzełneekeem“ us wisa simteem werstu garâ zeła neko neehd, kas buhtu zepts waj wahrits, bet tikai auglus un dahrsa saknes. Kad tee nahk Nanjo pilsehtas tuwumâ, tad tee ik pehz 6 soleem kriht us waigu pee semes. Bet ar to ween wehl nepeeteek. Tee tapat us waigu pee semes krisdami aissneeds augstà kalna wirsgalu, kursch ir no Nanjo pilsehtas 15 werstes. Tà tee tur usrahpjas pa leelajàm granita trepem.

Te muhsu jaunâ stazijâ usturotees mums tagad ari pee slimneekeem daudst ko darit. Wakar, tikko nobeidsu Deewa wahrdu stundu, tad tuhlit wajadseja trihs slimneekus nemt preekschâ. Pee diweem wajadseja taisit masas operazijas, jo tee bij sagiftejuschi rokâs asinis. Ari pee schi darba ir laba isdewiba, slimneekeem no Jesus, ta labâ Ahrsta, ko pawehstit. Daudsreis tee zaur slimibas gadijumeem ir speesti muhsu staziju apmeklet. Kad staziju atwehram, tad daudsi muhs nizinaja, tà ka schad un tad wareja dsirdet: „Jan sa jang gwei tsir“ t. i. „Wajag nokaut tos sweschos welnus!“ Bet tagad tee runâ zitadu walodu. Tee saka, ka mehs darot labu darbu. To ari wakar redseju muhsu Deewa wahrdu stundâ. Bij wairak par 100 zilwekeem sapulzejuschees un łoti usmanigi un nopeetni klausijàs us pasludinato wahrdu.

Bet nu beidsamâs deenâs leekas atkal itin ka tumschi mahkoni sawelkàs pahr Kinu, jo jauna rewoluzija

ſahk zeltees un ari muhſu darbs, kà leekas, buhs ſaweenots ar daudſ gruhtibam. Bet pahr wiſu to, mehs pazelam tizibas ſkateenu uſ to Kungu, Kas muhs ſem ſawas ſpahrnu ehnas war paſargat. Luhdſu, dahrgee brahli un mahſas, eeſlehdſeet muhs paſtahwigi ſawâs aiſluhgſchanâs un ari neaiſmirſteet paganu miſiones darbu no ſawas rozibas pabalſtit. Kriſtus mihleſtibâ ſaiſtiti, Juhs ſirſnigi ſweizinadami un ſawâs luhgſchanâs eeſlehgdami

L. un A. Staniſlawi, Kinâ.

Juhras ſalas.

Par miſiones darbu uſ Filipinu ſalam bijuſchais Saweenoto Walſtu preſidents Tafts ſaka ſekoſcho: „Zaur baſnizam un ſlimnizam, kuras uſ Filipinam zeltas, ir wiſpahrigi tauſchu ſtahwoklis pazelts un daudſu zilweku ſahpes pamaſinatas. Miſiones darba leelo noſihmi newar ahtrak ſapraſt, lihdſ zilweks ſchahdâ ſemê ſtahw waldibas preekſchgalâ, kà tas man bij nowehlets 4 gadus. Zaur ſcho peedſihwojumu mani uſſkati par miſiones darbu ahrſemês kà kriſtigas ziwiliſazijas iſplatitaju, ir leeliſki pahrgroſijuſchees. Iſleetoju katru gadijumu, par ſcho iſſazit ſawus uſſkatus un pabalſtit leetu, kura top peekopta ne tikai kriſtigas tizibas intereſê, bet ari, lai uſlabotu zilweka ſtahwokli wiſâs paſaules dalâs."

Amerika.

No Bucks-Kountijas. Scho waſaru baudijam pateeſi daudſ preeka un ſwehtibas, ſtarp zitu 19. julijâ muhs apmekleja trihs ſtudinataji: br. Kweetinſch, R. Inkis un P. Sahlits. Pehdejais muhs bij apmeklejis ſawâ brihwdeenu zelojumâ iſ Rotſcheſtres ſeminara. Br. J. Kweetinſch, dabujis atwalinajumu no ſawas draudſes uſ weenu mehneſi, pawadija ſche brihwlaiku ſawâ farmâ. Plaſchi paſihſtamais br. M. Lodſinſch iſ Nujorkas nopirka ſche ari farmu un buhs weens no latweeſchu ſemes ihpaſchneekeem. Gatawojamees uſ ſaweem otreem gada ſwehtkeem, kuri notiks 6. ſept. Mehs zeram ari br. Buſchmani redſet muhſu widû, pirms wina aiſzeloſchanas uſ Baltiju.

Schehl jau nu ir, kad Latwijas draudſes nem ahrâ no mums tos ſtiprakos ſtrahdneekus; bet warbuht ta tas ari labi. Lai Deews ſwehti Juhs Baltijâ un muhs Amerikâ. P—le.

Eiropa.

Proteſtantu kongreſs Spanijâ Barzelones pilſehtâ, tapa noturets 5. maijâ ſch. g. Aiſgahja 14 deenas, lihdſ dabuja atwehli preekſch kongreſa. Daſchadi lihdſekli bij tapuſchi leetoti, lai ewangeliſko tauſchu wehleſchanos aiſturetu. Pehdigi weetejs gubernators to atlahwa turet, tadehl ka tas neeſot pret likumu un peeſolija ſawu apſardſibu. Weſlejanu mahzitajs Frankliins Smitz ſtahſta: „Sapulzei wajadſeja eeſahktees pulkſten 4; kad es pulkſten 2 tuwojos ſapulzes ſahlei, tad winas apkahrtne iſſkatijas kà kareiwju nometne. Ne maſak ka 400 ſchandarmu un poliziſtu jahſchus un kahjam bija noſtahditi uſ eelam. Sahku baiditees, ka muhſu tautis ſabihſees un greeſiſees atpakal. Bet puſtrijos tee nahza leeleem pulkeem, un jau pulkſten 3 milſigâ telpa bija pilna lihdſ pehdejai weetai. Tà kà gubernatoram bij tapis ſinams, ka kahdas katolu ſabeedribas un wehl weenas beedribas lozekli bij ari pratuſchi dabut eeejas kartis; tad winſch bij pawehlejis wiſus aiſdomigus taudis pee eeejas iſmeklet. 46 perſonam tika atnemti rewolweri un naſchi; 16 jauni zilweki, par pretoſchanos polizijai, tika apzeetinati un maſais ſkaits ſcho beedribu lozeklu, kuri bija ſahlê eetikuſchi, tika uſluhkoti no ſlepenpoliziſteem. Eenaidneeki tomehr pehdigi gribeja atreebtees un iſzelt ugunsgrehku, bet tapa pamaniti un teem wajadſeja aiſbehgt.

Pariſes miſiones beedriba dabujuſe no neſinamas perſonas peeſuhtitus 25,000 frankus. Zaur to winas iſtruhkums ir pamaſinajees lihdſ 16,500 franku. Kahds miſiones draugs Pariſê mekle ſadabut 60 perſonas, kuras katra war dahwinat miſionei pa 100 franku un tà aiſmakſat iſtruhkuma dalu, kura kriht uſ Pariſi.

Kahdâ **Schleſwig-Holſteinas zeemâ**, kurſch apdſihwots no 1200 perſonam, tapa ſaliktas 4000 markas preekſch paganu miſiones, tas iſnahk 1 rub. 60 kap. no perſonas. Kahdâ zitâ draudſê katris eedſihwotajs dewa 70 kapeikas Zik daudſ mehs daram preekſch ſchî mehrka?

Behrnu deewkalpoſchana.

Sagatawoſchanâs uſ behrnu deewkalpoſchanam.

Waj ſagatawoſchanâs uſ behrnu deewkalpoſchanam ir wajadſiga? Waretu domat, ka ſchis jautajeens ir gluſchi neweetâ, jo katrs nopeetns behrnu deewkalpoſchanas waditajs ſajutis ſagatawoſchanâs wajadſibu. Tas, ka weenâ un otrâ weetâ uſ ſagatawoſchanos neſkatas tik nopeetni, kà ari eemeſls, kura labad wajag ſagatawotees, ſpeeſch ſcho jautajumu pahrrunat. Peeauguſchais domâ, ka tas tà kà tà wairak paſihſt Bibeli nekà behrni un tadehl ari beſ ſagatawoſchanâs warês uſ teem runat puſ ſtundu.

Teek tizets, ka behrni neſin wiſai daudſ, daudſ ari nejautâ un tadehl ar teem warês parunat, kaut ari gluſchi ko zitu nekà lekzijâ minets. Bet waj ta ir godbijiba, kuru japarahda Deewa wahrdam? Stunda ſapulzê teek pawadita loti pawirſchi. Daſchkahrt neteek teikts: man ir dariſchana ar dahrgam behrnu dwehſelem, kuras reiſ buhs waj nu debeſſ waj ellê. Ja behrnu deewkalpoſchanas waditajs tà ſkatiſees uſ ſawu klaſi un ka buhs winam tuwu pee ſirds un tas apſinaſees, ka reiſ atbildiba buhs jadod par katru behrnu, tad tas nekad newarês beſ ſagatawoſchanâs nahkt behrnu preekſchâ.

„Deewa Gars dod man tai azumirkli, kas man jaſaka" ſazija reiſ kahds waditajs ſawam beedrim, „man

naw wajadsiga sagatawoschanàs." Pateesibâ sakot, tam nepatihk nopeetni nodarbotees ar lekziju, eedsilinatees winâ un to pareisi saprast. Winsch ir slinks. Sagatawoschanàs prasa darbu, bet darbs — Deewa wahrda studeschana — scheem ļaudim leekas par gruhtu. Sw. Gars tik pee uszihtiga darba nahks palihgâ. Zitadi ir, ja sagatawoschanàs daschadu eemeslu dehļ naw eespehjama, tad waram meerigi us to Kungu paļautees un Winsch mums palihdsès. Sagatawoschanàs ir wajadsiga aiz sekoscheem eemesleem:

Deewa wahrdâ mums teek pawehlets pahrdomat ta Kunga bauslibu un meklet rakstôs (Daw. ds. 1; Jan. 5: 39). Kà dabunam deewigàs pateesibas skaidru atsihschanu? Waj no muhsu paschu galwas? Kur ir zilweks, kas atradis pateesibas zeļu zaur sawu asprahtibu? Mehs waram Deewa prahtu saprast tikai zaur Wiņa wahrdeem, un tapehz mums wajag tos lasit un apzeret.

Bet kad lai sagatawojas? Daudseem ir maz laika, jo tee wisu deenu nodarbinati waj us lauka, waj fabrikâs, kantoros waj darbnizâs. Kur lai ņem laika preeksch sagatawoschanàs? Mahksla, laiku dabut, ari teek mahzita. Zaur gudru laika eedalischanu war daschu ko panahkt. Leelais paganu misionars Karejs ismahzijàs pamatigi greekiski, buhdams kurpneeka mahzeklis.

Wisas sagatawoschanàs mahte preeksch mahzischanàs ir luhgschana. Saki tam Kungam, ka tu gribetu Wiņam kalpot pee behrneem un tos pee Jesus west, lai Winsch tewi dara preeksch tam spehzigu un isweizigu, lai Winsch tewi apgaismo un pamahza atsiht pateesibu, un lai ta tawu sirdi peepilda. Ja mums pascheem tas wahrds ir salds tapis, tadehļ ka muhsu dwehsele ir ganijusès lekzijâ, tad buhsim eeguwuschi to, kas dara eespaidu us behrnu sirdim. Tee eewehros, ka mehs paschi esam zaurdwehsti no ta, ko wiņeem pasneedsam.

Tàpat ari usmaniga lasamu gabaliņu deenischka islasischana pehz „Bibeles lasischanas karts" ir daļa no sagatawoschanàs. Deewa wahrds pats sewi isskaidrojas, un atsewischkee gabaliņi, — apgaismo lekziju.

Pahr wisu lai meklejam swehtdeenas wakarâ kahdu pusstundiņu, wehl labak stundu, eetaupit preeksch nahkoschas swehtdeenas lekzijas. Paleezi klusibâ ar to Kungu un sawu Bibeli un tu mantosi baribu sawai dwehselei un sapraschanu, ko war isleetot pee behrneem.

Bet kà lai studeju sawu lekziju? Newar usstahdit wispahrejus noteikumus, katris war leetot sawus paņehmeenus. Es daru tà: papreeksch islasu usmanigi lekziju, pahrdomaju sakaru ar eepreeschejo lekziju, apstahkļus, zem kureem Deewawahrds tika runats, waj brihnums darits, kur norisinajàs weens notikums. Tas jau labi apgaismo lekziju. Tad es apluhkoju minetàs personas wiņu wahrdos un darbos. Pehz tam jautaju sew: Kà waru aissneegt sawu maso klausitaju sirdis un apsiņu? Kà waru wiņus zaur scho lekziju peewest Kristum? Kahdas galwenàs domas ir schai rakstu gabalâ, us kuràm man behrnu sewischka usmaniba jawehrsch? Ja lekzijâ ir jehgumi un wahrdi, kuri behrneem ir sweschi, tad man wajag tos wiņeem isskaidrot. Tad nesaprotamos wahrdus man jazenschas paskaidrot. Sagatawoschanai ihpaschâ waditaju sapulzê starp zitu buhtu ari mehrkis, weenibu panahkt mahzibas weelas isleetoschanâ.

Buhtu labi, ja waditaji pirms sagatawoschanàs stundas buhtu eepreeksch sagatawojuschees, waj wismaz sawu lekziju pahrdomajuschi. Iznahkums no ta buhtu lekzijas pareisà sapraschana un augļu panahkschana. Kopeja saruna un gruhti saprotamu weetu, leetu un wahrdu isskaidroschana, kà ari atbildeschana us pazelteem jautajumeem, buhtu zeļsch pee mehrka. Buhtu wehlams, ja waditaji sawâ sagatawoschanas stundâ paschi eemahzitos patstahwigi domat un panahktu patihkamas pahrmaiņas zaur daschadibu.

Starptautiska Bibeles studija.

J. Merkeļa:

Ta Kunga meelasts.

12. okt. **Mark. 14 : 12—25.**

Selta teksts: Zikkahrt juhs no schis maises ehdat un no schi bikera dserat, tad pasludinajat ta Kunga nahwi, teekams Tas nahk. 1. Kor. 11 : 26.

Jesus bij pehdejo reisi runajis us Eļļas kalna, 2. deenas preeksch Pasà swehtkeem. Pa scho laiku judi jo. nopeetni apspreedàs, kà waretu Jesu zaur wiltibu sagrahbt un nonahwet. Betanijâ, Simaņa namâ Jesus tika us sawu mirschanu swaidits. Pehz tam Judas nodewa to Kungu. Tad tas Kungs Jesus lihds ar saweem mahzekļeem swineja Pasà swehtkus.

I. **Eewehribai.** Jesus eestahdija Swehto wakarehdeenu pa Pasà swehtku laiku, tani muhschigi tumschajâ naktî, kahda ween kahdreiz semes wirsû bijuse. Ta bij rehķinu noslehgschana ar wezo dsihwi un jaunas sahkschana. Ta pate maise un tas pats bikeris tika leetots pa pasà swehtkeem un pee wakarehdeena. „Winsch dewa to saweem mahzekļeem". Newajag aismirst, ka wakarehdeens tika turets tikai ar mahzekļeem. Tas naw eestahdits preeksch neatgreesteem ļaudim. Tapat kà neweenam naw eenahzis prahtâ lihki ar maisi barot, tikpat nedabigi buhtu grehkos miruscham zilwekam eet pee Sw. wakarehdeena. Tas ir ta Kunga meelasts, ne muhsu; tapehz mehs ari nedrihkstam wiņu pehz muhsu patikschanas grosit, waj pehz muhsu juhtam katram peedahwat. Ta ir ta Kunga barischana. Schis ir meelasts, ne lihķu apbedischana. Ar preeku un pateizibu apleezini Wiņa nahwi zaur maises ehschanu un atminees Wiņa isleetàs asinis, baudidams no bikera.

II. **Maise.** Ta ir gariga bariba un top usņemta par atspirdsinaschanu dwehselei. Muhsu garigo dsihwi ir jakopj tapat, kà laizigo. Kas grib istikt bez ehschanas un dserschanas, tam ir jamirst. Katrs gudrs generalis ruhpejees par to, ka wiņa karaspehkam weenmehr buhtu wajadsigais usturs. Winsch newar zeret us pilnigu paklausibu, pascheaisleedsigu zihnischanos un uswaru, ja saldati ir palikuschi bezspehzigi zaur badu. Jesus Kristus kareiweem Wiņa swehtajâ karâ, zem asiņainà krusta aissarga wajag weenmehr saņemt garigo baribu, jo zitadi tee war pasaudet zihņu pret grehku un wiltigo pasauli. Wisa bariba nahk no ta Kunga. Winsch ir ta Dsihwibas Maise. Wiņa meesa ir pateesi ehdeens un Wiņa asinis pateesi dsehreens. No Jesus nahk

garigai dsihwei jauni dsihwibas spehki. Jesus ir maisi lausis un dewis saweem mahzekleem. Winu mehs waram weenmehr eemantot, ja ween to wehlamees.

III. **Bikeris.** Schis ir jaunâs deribas bikeris eeksch Wina asinim, kas par daudseem top isleetas (24. p.). Tas, ka Jesus dewa mahzekleem bikeri, nosihmè, ka Winsch teem dewa dsihwibu, dwehseles dsihwibu, jo asinis ir dsihwiba. Eeksch Kristus dsihwo, darbojas un pastahw dwehseles dsihwiba.

IV. **Nahz uf meelastu,** neatwainojees; nahzi grehkus noschehlodams, tizedams un preezigs. Domà tikai us Winu, wisu zitu noleezi pee malas; luhkojees tikai us Jesu, us Wina muhschigi paleekamo upuri pee krusta? Waj tu newari pilnigi wisu sw. meelasta nosihmi saprast? Ziti ari newar; tas ir tikpat neeespehjami itka kahds gribetu usnemt wisu saules gaismu sawâs tschetrâs istabas seenâs. Bet waj tapehz mehs lai nelaujam saules starinam zaur logu eespihdet istabâ? Preezajees par silteem, dsihwinoscheem stareem, un tee nekad neschehlosees par maso telpu. Nahzi pee Jesus ar behrna tizibu, ehdi maisi un dseri no bikera Winu peeminedams.

Mahzeeni masajo mahzitajeem.

1. Z i l w e z e b i j b e s d e e w i g a. Zik daudf nelaimes un behdu atnesa grehks, lihds Jesus nahza semes wirsû! Tik pa weenam schur un tur wareja sastapt kahdu deewbijigu dwehseli, ziti wisi dsihwoja besdeewibâ. Leelakà zilwezes daļa neka nesinaja par Deewa kalposchanu bet peeluhdsa elkus. Pehdejais ir smags grehks Deewa azîs.

2. T a b i j n e l a i m i g a. Grehks weenmehr ir wisleelakàs nelaimes zehlonis. Slimiba, behdas un nahwe tika zaur grehkos krischanu eenestі pasaulè. No galwas lihds pawehscheem nebij neka wesela zilwezê. Pawisam nelaimiga.

3. T a b i j p a s u d u s e. Pasaule bij samaitata un tadehl pasuduse. Nelaimiga tagad un wehl nelaimigaka pehz tam.

4. J e s u s l i h d s z e e t i b a. Pestitaja sirds pukstеja karsti preeksch Wina pasuduscheem radijumeem; Winsch apschehlojàs par mums. Kad laiks bij atnahzis, Tas steidsàs mums palihgâ.

5. J e s u s a t n a h z a w i r s s e m e s. Tas nowilka Sawu deewischko gaismas apgehrbu un eetehrpàs meesâs un asinîs. Zik leela starpiba starp debesi un semi! Tomehr aif mihlestibas pret mums, tas Kungs ismainija debesis pret semi.

6. T a s K u n g s J e s u s p e s t i j a. Winsch ir nahzis meklet un swehtus darit, kas pasuduschi. Ta ir wezà, bet weenumehr jaunà, saldà un aplaimojoschà wehsts. Tagad war atstahstit lekzijas stahstu, pasà, wina sagatawoschanu, Judasa nodewibu, Sw. wakarinu; maises un wihna nosihmi; kapehz Deewa behrneem tas jabauda. Waj ari behrnu garigà dsihwiba ir jakopj? Kà?

Jautajumi. Preeksch kahdeem laudim tas Kungs eestahdija Sw. wakarinu? Ko tas Kungs sazija par Sawu nodoschanu? Kahdus pretjautajumus pehz tam mahzekli uststahdija? Kas nodewa Jesu? Ko nosihmè maise pee Sw. wakarina? Ko nosihmè wihns? Kà skan selta teksts?

J. M e r k e l a:

Getsemanes dahrsâ.

19. oktobri. **Mark. 14, 32—42.**

Selta teksts: Esect modrigi un luhdseet Deewu, ka juhs neeekrihtat kahrdinaschanâ. — Mat. 26 : 41.

Eewads. Mehs Jesu atstahjàm pagahjuschô lekzijâ, kad tas gatawojàs ar saweem 11 mahzekleem atstaht augschistabu. Debeschkigi wahrdi, pilni meerinaschanas un spehka, meera un beedinaschanas, apsolischanas un zeribas (Jahn. 14 : 15—16) bij tikuschi runati. Tad sekoja brihnischkiga, swaidità augstà preestera luhgschana (Jahn. 17), kuru zilweka auss wirs semes pat nebij zeeniga dsirdet. Schi bij sagatawoschanàs us Wina neisdibinami dsiļo zeeschanu, krustu un pasaules pestischanu. Lai mehs neaismirstam, ka tas, ko Jesus schini neaismirstamâ mirklì reis preeksch mahzekleem isluhdsa, der ari teem, kas Jesum zaur Wina swehto wahrdu tiz (Jahn. 17 : 20). Jesus jau toreis domaja ari par mums. Kopigi dseedadami kahdu dseesmas pantinu mahzekli atstahja augschistabu. Un Jesus us teem sazija: „Juhs wisi schini naktî apgrehzinasitees pee manis“ (Mark. 14 : 27), jo gans taps sists un awis isklihdinatas. Tad Peteris atbildeja ar leelu droschibu: „Un ja wisi pee Tewis apgrehzinatos, tomehr es ne (Mk. 14 : 29). Bet Jesus winam pateiza, ka schinî naktî pirms gailis pirmo reis dseedàs, winsch to trihsreis aisleegs. Un wini dewàs us Getsemani. Ar scho beidsàs Jesus pamahzischanas un sahkàs Wina zeeschana. Mehs redsam sche pilnigako padoschanos wisleelakàm un dsiļakàm zeeschanam.

Balsis is Getsemanes.

G e t s e m a n e — luhgschanas, zeeschanu, stiprinaschanas pasemoschanàs un nodewibas weeta.

T o m e h r n e M a n s, b e t T a w s p r a h t s l a i n o t e e k (Luk. 22 : 42).

1. **Getsemane bij weeta, kur Jesus labpraht kawejàs klusâ luhgschanâ.**

Zilweks, kursch dsenas pehz luhgschanas, gan weegli atradis kaut kur weentuļu weetinu: waj nu kehkî, pagrabâ, pasumtâ, us lauka waj meschâ. Swehtigs ir tas, kursch atrod klusu, swehtu weetinu, kur winsch war ar sawu Deewu palikt pilnigi weenatnè. Eji sawâ kambaritî, un, durwis aisslehdsis, peeluhds to Tehwu slepenibâ.

2. **Getsemane bij neisteizamu zeeschanu weeta.** „Mana dwehsele ir noskumuse lihds nahwei“ (Mat. 26 : 38). Tas leek atzereetees Daw. ds. wahrdus (116, 3—4): „Nahwes saites mani bij apnehmuschas, un elles behdas man bij usgahjuschas, behdas un bailes man nahza wirsû. Bet es peesauzu ta Kunga wahrdu: Ak Kungs, isglahb manu dwehseli!“ Kà Deewa dehls, weenibâ ar sawu Tehwu, Winsch pazehla sawu sirdi lihds ta Tehwa tronim (Jahn. 17 : 1). Un kà zilweka dehls, saleekts no speedoschàs pasaules grehku nastas, Winsch krita pee semes us sawu waigu. Tur tuksnesî sahkot sawu atklahto darbibu, Jesus tapa trihskahrtigi pahrbaudits (Luk. 4 : 13); sche Getsemanê, sahtans atklahja wisu sawu elles waru un pahrbaudija Winu pee meesas, dwehseles un gara. (Jahn. 13 : 21; Mark. 15 : 15). Lai eedomajamees, kà gan sahpeja Leelà Meistera dwehsele, kad Winsch starp laudim dsihwoja, mahzija un darija brihnumus, un tomehr Tam bij jaredf winu nelaime; bet ko Jesus Getsamanè zeeta, kad wisas pasaules grehki tika us Wina sakrahti, to newar neweena spalwa aprakstit, neweena mute isteikt, neweena sirds issjust. Winsch eesahka baiłotees un trihzet (Mark. 14 : 33); un Lukass (22 : 44) stahsta: „Un kad Winsch nahwes bailes zihnijàs, Winsch Deewu peeluhdsa jo karsti; bet Wina sweedri kà asins lahses pileja us semi.“ Wiss „Tumsibas spehks“ (Luk. 22 : 53) nahza pahr Winu. Wina dwehsele bij noskumuse lihds nahwei, lai waretu mums nodroschinat schis wisleelakàs un dahrgàs apsolischanas (2 Pet. 1 : 4) un rahdit sawa spehka pahrpilnibu (Ewes. 1:19) un schehlastibas bagatibu (Ewes. 2 : 7), Winsch, kas spehzigs pahrleeku wairak darit pahr wisu, ko luhdsam waj domajam, pehz ta spehka, kas eeksch mums darbojas (Ewes. 3, 20).

3. **Getsemane bij weeta, kur tika sanemts spehks un paklausitas Wina karstàs luhgschanas.** Ja, Deews dsirdeja sawa weenpeedsimuschà Dehla luhgschanu: 1. Engelis nahza un stiprinaja Jesu, lai Winsch waretu scho nastu nest un scho ruhgto bikeri isdsert lihds dibenam. 2. Winam bij zaur luhgschanu eekschkiga weeniba ar to Tehwu. Ta ir wisleelakà paaugstinaschana kahda ween war buht. Ta Tehwa un ta Dehla gribas bij sakususchas par weenu. 3. Tapehz ari wiss, ko Jesus sawos dwehseles dsiļumos wehlejàs, tapa peepildits: Winsch gribeja pasauli atpestit no grehkeem. Krusts pahrwehrtàs par kroni, Getsemane

par paradisi un nahwe par nebeidsamu godibu. Pehz wisa ta Winsch spehja krusta mokas pazeest, Deewa dusmibu us sewi nemt un pasauli atpestit. Pateesi, Wina luhgschana tika paklausita (Ebr. 5 : 7).

4. **Getsemane bij weeta, kur Jesus padewàs Deewa gribai, lai tas makſà ko maksadams.** „Tomehr ne mans, bet Taws prahts lai noteek!" Kristus bij nahzis, lai ispilditu Deewa prahtu (Jahn 5: 30; 6: 38; 8: 29). „Redsi, es nahku Tawu prahtu darit, ak Deews!" (Ebr. 10 : 7—9). Tur dahrsâ Jesus bij ta Tehwa gribat pilnigi padewees, bet zik dauds tas winam prasija! Ta ir ihsta mihlestiba, ja mehs Jesus dehł paschi sewi aisleedsamees. Mihlestiba, kura neko newar pazeest ir łoti newehrtiga; mihlestiba ir paschusupureschanàs.

5. **Getsemane, modribas weeta.** Esi modrigs pret wiltigàm łaunà kahrdinaschanam. Saweem mahzekłeem, eeejot dahrsâ, Jesus teiza: „Paleekat sche un esat modrigi!" Tomehr eenaidneeks winus pahrsteidsa. Lai esam weenmehr modrigi.

6. **Getsemane ir mahzibas weeta wisai pasaulei,** jo no Kristus mehs nekur zitur newaram tikdaudz mahzitees, ka sche, kur winsch iszeeta tahdas mokas. 1) Zeeschanas ir no Deewa suhtitas. Waj lai Jesus nebuhtu dsehris no ta Tehwa pasneegtu bikeri! 2) Zeeschanas ir wisur, tàs ir dała no muhsu dsihwes, muhsu pastahweschanas likums. 3) Winas wed us labu, kà toreis Kristu, tà ari muhs. 4) Jesus zeeschanas bij Wina leelakais brihnuma darbs, un ari mehs ejam zaur zeeschanam pee muhschigas godibas. 5) Kam jazeesch, tas atrodas wislabakâ sabeedribâ. 6) Jesus zeeschanàs luhdsa, schi ir labakà sagatawoschanàs us sahpju zihninu, jo wina dod uswaru. Kad kuga puikam us masta sahka reibt galwa, wina tehws tam uszauza: „Skatees us augschu!" Winsch paklausija un bija glahbts. Dsihwes wehtrâs tizigajam wajag luhkotees us neisnihkstoscho, us debesu mahjokłeem us wissinataju Tehwu, us muhschigas swehtlaimibas kroneem un nekad nebeidsoschos laimi. Jesus ir krustu panesis un par to kaunu naw behdajis un ir sehdees pa labo roku Deewa godibas krehslam (Ebr. 12 : 2).

H. Rediņa:

Jesus un Judass.

26. okt. **Mat. 26: 14—25, 47—50.**

Selta teksts: Wai tam zilwekam, zaur ko tas zilweka dehls top nodots. Mat. 26: 24.

Kristus pakałstaigataju widû, lai ari winu pulzinsch bij mass, jau paschâ sahkumâ bij nodewejs. No teem newareja buht issargati ari Kristus pirmee 12 mahzekli. Weens no teem bij pulzinâ peedalijees ais sawtigeem noluhkeem — lai taptu godats un eedsihwotos naudâ. Tà kà starp Kristus mahzekłeem zilweks netapa eewehrots tadehł, ka tas to pats wehlejàs, kas nedz ari tas, islikàs taupigs un tadehł stahjàs zełâ labam darbam, bet tee, kuri no sirds mihleja to Kungu un bij gatawi ar wisu usupuretees preeksch sawa Pestitaja un zilwezes, tad ari Judass, welna suhtnis, nodewejs, pee ahrkahrtiga goda netika. Dwehseles Jesum peewest tas negribeja un nespehja leezibu nolikt par pateeesibu, tadehł ka wina sirds nebija skaidra. Kaseera amatu tam ustizeja, jo bija laikam spehjigs rakstischanâ un rehkinaschanâ; ar to tas ari pa dałai apmeerinajàs, gribedams reis peesawinatees leelaku sumu, kad tahda buhs eenahkusi.

I. **Nodewejs starp Kristus mahzekłeem 14—16 p.** Ilgi nodewejs newareja palikt apslehpts; tam wajadseja atklahtees. Tas brihdis, kura dehł Judass bij peedalijees — nenahza, apstahkli, us kureem Judass gaidija, netuwojàs. Tadehł winsch, pasihdams ta Kunga leelo spehku, gribeja Winu peespeest, nodibinat wehlejamo debesu walstibu, kurâ tad Judass zereja buht par mantas pahrsini. Winsch gribeja to Kungu eewest apstahkłos, kuros Tas — pehz zilweziga prahta spreeschot buhtu peespeests leetot Sawu spehku netik ween preeksch labdaribas ziteem, bet ari preeksch paschaissargaschanàs; kuros Winsch uswaretu zihnâ un tà tulit nodibinatu walstibu. Pee tam winsch jau tulit, klahtbuhdamâ laikâ gribeja dabut naudu no preestereem zaur mahnischanu — teem dodams apsolijumu, kuru gan zereja ispildit, bet nezereja, ka no ta isnahks preeksch preestereem gaiditais isnahkums. To waram sew preekschâ stahditees no tam, ka tas wehlak pakahràs ais behdam par to, ka tas Kungs pateesi tapa sanemts un nonahwets. — Zik breesmiga leeta ir, nebuht noschkirtam tikai preeksch Kristus. Bailiga leeta ir — usturet sakarus ar Kristus pretineekeem. Noschehlojams zilweks, kursch grib kalpot diweem kungeem un no abeem sanemt algu par weens otram pretigu usdewumu ispildischanu. Behdigi ir sanemt sudraba naudu, bet pasaudetu dwehseli. Łoti slikti ir, apmeklet Kristus mahzekłu sapulzes ar noluhku, Winam skahdet un Winu nodot.

II. **Tas Kungs ar mahzekłeem pee meelasta 17—19 p.** Tuwojàs leeldeenas swehtki. Judu tautas eeradums tad bij: katrâ gimenê kopigi baudit passà jehra meelastu. Schis meelasts atgahdinaja Israeła behrnu iseeschanu is Egiptes wehrdsibas. Pee meelasta leetotà neraudsetà maise un ruhgtais dsehreens atgahdinaja gruhto dsihwi Egiptê. Asinis aisrahdija us tautas salihdsinaschanu ar Deewu un jehrs us weetneeka zeeschanu par grehkeem. Wiss schis meelasts galwenâ kahrtâ bij preekschsihme us Jesu Kristu to Deewa Jehru, kas ness pasaules grehkus un us Wina asinim, kuras schkihsti no wiseem grehkeem. Schinî laikâ, kurâ schis preekschsihmes peepildischana bij atnahkusi, tas Kungs wehlejàs wehl klusâ stundâ scho meelastu baudit kopâ ar Saweem mahzekłeem un teem tur paskaidrot no jauna scha meelasta nosihmi un wina weetâ eestahdit weenu zitu — Sw. Wakarehdeenu. — Meelasts tapa sagatawots kahdâ ta Kunga mahzekła waj peekriteja namâ. Lasi Mark. 14: 12—17.

III. **Tas Kungs usrahda Sawu nodeweju 20—25 p.** Tas Kungs sinaja, kas ir eeksch zilweka un ko winsch darijis, un tadehł sinaja, ka Judass bij jau naudu sanehmis par sawu nodewibas darbu. Winsch to papreeksch aplinkus un wehlak teeschi dalija lihds Saweem mahzekłeem. Tee par to noskuma un pazehla jautajumu: „W a j e s?" Lai mehs to jautajam sawai apsinai. Mehs waram to Kungu nodot zaur grehkoschanu un beedroschanos ar pasauli. Zik schausmigi! sehdet ar to Kungu pee weena galda un reisê ar to Kungu sawâ rokâ esoscho maisi eemehrkt błodâ esoschâ dsehreenâ — un buht ta Kunga nodewejs! Us Judasa jautajumu: waj es tas esmu, rabi? — tas Kungs winam skaidri atbild: t u t o s a k i! t. i., tu esi pareisi usminejis, tà tas ir! — Lai bihstamees no katra grehka; tas Kungs muhs redz un pasihst.

IV. **Judass nodod to Kungu Jesu 47—50 p.** Tas Kungs pehz Judasa iseeschanas (Jn. 13:30) eestahdija wakarinu un pehz tam Getsemanes dahrsâ zihnijàs asins sweedrus swihsdams, kamehr wina mahzekli ais leelas noskumschanas bij noguruschi un meega pilni. Nodewejs bij sadabujis leelu pulku apbrunotu kauschu no augsteem preestereem un to weda pee Jesus, lai winu apzeetinatu. Zik naudas kahrs un leekuligs wareja buht Judass, redsam no ta, ka tas wareja Jesu nodot a r s k u h p s t u.

Tas Kungs Jesus paklausija Sawam Tehwam un bija gataws isdsert zeeschanu bikeri lihds dibinam un tadehł gahja preti saweem eenaidneekeem. Wehl pehdejâ brihdi tas Kungs wineem parahdija Sawu spehku, ka teem bij Wina preekschâ jakriht pee semes (Jn. 18 : 6). Wehl pehdejâs stundâs Winsch bij luhdsis par Saweem mahzekłeem (Jn. 17) un tos nu aisstahw pret winu eenaidneekeem (Jn. 18 : 8). Pehz tam Winsch labprahtigi atdewàs pretineekeem, lai zeestu un mirtu par wisu to kauschu grehkeem, kuri tiz un wehl wehlak tizês us Winu.

Zik zeetsirdigs un pahrgalwigs tatschu war buht zilweks, ka tas isleeto Deewa dotos: laiku, spehjas, weselibu, lai zihnitos pret paschu scho dahwanu Deweju. Tas isleeto Deewa schehlastibu, lai scho schehlastibu nizinatu un apkarotu. „Kas ehd Manu maisi, min Mani pa kahjam", saka tas Kungs. Waj mehs ari tà gribam darit? Zik daudsi no mums neisleeto mums ustizetàs Deewa dahwanas, lai ar tàm kalpotu tikai sew un weenigi schinî laizigâ dsihwê!

Zik daudsi nedara itin neka preeksch Jesus (Mt. 25:41—46)! Zik daudsi neween turas preti pateesibai, bet to wehl apkaro!

(Behrnu deewkalposchanai).

A. Leepina:

Jesus apzeetinaschana un nopratinaschana.

2. now. Mat. 26: 47—68.

Selta teksts: It kà jehrs, kas top wests pee kauschanas un kà aws, kas klusu paleek preeksch sawa zirpeja; tàpat winsch neatdarija sawu muti. Es. 53, 8.

Judu augstai teesai bij no Romeeschu waldibas pamesta wara, isschkirt wisus judu garigus jautajumus, starp zitu ari jautajumu par ihsteem un wiltigeem praweescheem. Tà kà judu tautas wadoni nebij atraduschi eemeslus, lai Jesu apsuhdsetu un us nahwi noteesatu par usmusinaschanu, tad tee nospreeda Winu apwainot par basnizas un Deewa saimoschanu. Schai apsuhdsibai nu bij jaeet wispirms zaur augsto teesu, kur teesas kungi bij paschi apsuhdsetaji. Bet augstai teesai preeksch dascheem gadeem bij atnemta teesiba ispildit nahwes spreedumu, tadehl nahwes noseegumus bij janodod Romas walsts preekschstahwim Pilatum isteesaschanai.

Romas keisars Tiberius, kursch waldija Kristus laikà.

1. **Jesus apzeetinaschana 47—56.** Jesus Getsemanes dahrsâ iszihnija leelako zihnu. Winsch sinaja, kas Winu sagaida. Winsch wareja nepeenemt „ruhgto bikeri", neweens Winu nespeeda. Tad ari wisi augsto preesteru un Judasa plani buhtu issukuschi. Bet Jesus labprahtigi nodewa Sawu meesu eenaidneeku issmeeklam un peesischanai pee kauna staba, dehl grehzineeku glahbschanas. Tagad Jesus kà waronis peenahk pee guloscheem mahzekleem un saka: „Zelatees! kas Mani nodod, ir klaht". — Judi bij laikam waldibai sastahstijuschi, ka Jesum ir sawa slepena, apbrunota banda, tadehl lai dodot wineem kareiwus lihds. Tà nu „swehtee" preesteri, Judasa wadibâ, kaujas gatawibâ nahza sanemt Deewa Dehlu. Mihlestibas juhtas pa kahjam mihdams, Juhdas tuwojas Jesum un To noskuhpstija, lai nodotu. Jesus glesni saka: „Draugs, kadehl tu sche? . . . Tahlak Winsch wairs nedabù runat; Winu sanem. Nu Juhdas atmin, ka neweens naw bijis tik mihksch draugs kà Jesus, bet . . . nu par wehlu! — Peteris grib peerahdit, ka winsch tura wahrdu, winsch ar sobenu nozert augstà preestera kalpam ausi. Jesus apsauz Peteri, rahdidams, ka scheitan launu ar labu jaatmaksà, un sazidams, ka par wisu reis nahks taisna teesa un atmaksa. Lai Peteris nedomà, ka schis apbrunotais pulks ir spehzigaks par Winu, tas Kungs saka, ka Winsch pat 12 legionus debesu karaspehka warot dabut, kas preeksch Wina zihnitos. (Romeeschu legions wairak par 6,000 kareiwu). Winsch, Jesus, esot Mesija, un praweeschos sazits, ka Mesijam jatop upuretam grehzineeku labad (Daw. ds. 22; Es. 53; Zak. 13: 7). Ari preesteru pulkam Jesus atgahdinaja, ka wineem tatschu naw ne masakà eemesla ar Winu rihkotees kà ar slepkawu, ka tas ir tumsibas spehks, kam wini padewuschees un ka pehz praweeschu raksteem nu wini taisni tee Mesijas mozitaji. Bet preesteri neatgreeschàs. — Mahzekli, redsedami, ka Jesum tagad slikti klahsees, domaja, ka tik wineem ari wehl naw kas jazeesch, atstahja Jesu laundaru rokâs un behdsa.

2. **Jesus nopratinaschana 57—68.** Tas bija pulksten diwos nakti, 7. aprili 30 gadâ (j. st.), kad Jesu eeweda augstà preestera Kaiwasa pili us Zianas kalna, tuwu Dawida kapam, kur bij sapulzejusees augstà teesa. Peters slehpdamees sekoja Jesum, winsch gribeja redset to isnahkumu. Winsch nosehdas pils pagalmâ pee ugunskura, kopâ ar Kristus eenaidneekeem. Dauds un daschadi wiltigi leezineeki bij sanahkuschi, kas Jesu eenihdeja, tadehl ka winsch pateesibu bij sazijis; bet winu leezibas nesaskaneja. Kas Deewa namu saimo, tas Deewu saimo, — tahds bij judu uskats. Bet ari schini apwainojumâ, ka Jesus Deewa namu saimojis, leezibas nesaskaneja un ari nebij pareisas: Jesus bija teizis: „Noplehseet u. t. t." (Jahna 2: 19), bet leezineeki sazija, ka Jesus esot teizis, ka Winsch warot noplehst Deewa namu u. t. t. Jesus nedomaja un ari nesazija, ka Winsch runà par Jerusalemes Deewa namu; Winsch runaja par Sawu meesas Deewa namu. Bet Jesus neatbildeja ne us weena no scheem ar rokam taustameem nepareiseem apwainojumeem. Un laudis brihnijàs, ka Jesus nemas neustranzas par wisu to; wini newareja saprast, kapehz schis warenais Runatajs tagad sewi neaisstahw, kur netaisni Winu grib noteesat us nahwi. Augstais preesteris, newaredams no leezineekeem dabut nekahdu noteiktu noseeguma peerahdijumu, greesàs pee Jesus ar swehresta jautajeenu, waj Winsch Deewa Dehls? Ari tagad Jesus wareja klusu zeest, un Winsch no nahwes buhtu glahbts; bet Jesum naw bailes no nahwes, Winsch teesnescheem saka, ka wini tagad teesà Deewa Dehlu, kuru drihs wini redsés sehscham pee Deewa labàs rokas un nahkam us debess padebescheem. Augstais preesteris neprasa peerahdijumus Jesus isteizeenam, jo Jesus to wareja peerahdit, bet weenkahrschi Winu noteesaja us nahwi par Deewa saimoschanu us bauslibas pamata (3. Mos. 10, 6).

Tagad satana warai padewuschees judi ar Jesu apgahjàs, kà ar zilweku, kas wisas teesibas saudejis. Winu sita ar duhrem, spkahwa waigâ u. t. t., kaut gan tas bija pret bauslibu. Wini atminejàs, ka Jesus bija dauds ko sinajis, ko zilweki newar sinat, bet scho atminu wini isleetoja tagad, Jesu issmeedami. Bet Jesus wisu pazeeta kà jehrs, kas wests pee kauschanas.

Jautajumi.

Kahda wara bij judu augstai teesai? Kà judi Jesu apwainoja? Ko Jesus darija Getsemanes dahrsâ? Ko mahzekli tur darija? u. t. t. (Jautat taisni to, kas atstahstits, tà kà wisi behrni, kas klausijuschees, war atbildet).

Mahzibas.

1. Wisleelakà uswara ir — uswaret sewi paschu, un tà uswaret, ka esi ar meeru upuret sawu godu, sawu meesu un pat dsihwibu tur, kur Deews to prasa. Tad ne no ka wairs naw jabaidas, tad wisas zeeschanas war pazeetigi panest, un tahdai uswarai ir wisleelaki un muhschigi paleekoschi panahkumu. — 2. Mihlestiba un glesns drauga wahrds ir neween wisdseedinoschakais balsams sagraustai grehzineeka sirdij, bet ari wisdedsinoschakà bulta preeksch tihscha, neatgreesiga grehzineeka. 3. Kas Bibelê rakstits, tas jadara, jo Bibele ir weenigà zelakarts, kas wed zilweku pee pareisa dsihwes mehrka. 4. Ari tihscheem grehzineekeem jaatgahdina, ka wini padewuschees tumsibas spehkam un ka sods winus sagaida, bet ja tee neatgreeschas, tad mums pehz atgahdinajuma jaklusê. — 5. Naw smahdejami sajuhsmâ no sirds solitees ar Jesu pat nahwê eet, bet tu paliksi par glehwuli, melkuli un Kristus aisleedseju, ja kahrdinaschanas stundâs nepaliksi nomodâ un sirsnigâs luhgschanâs. — 6. Newajaga usbudinatees nedz taisnotees preeksch laudim, kas,

nostaisnibas behgdami, tewi tihschprahtigi apwaino, bet gan teem peedot, jo tee sawâ launâ usbudinajumâ nesin, ko dara. — 7. Nekad nedodi sawu spreedumu bes ismekleschanas, kaut ari tew noseegums israhdas deesgan saprotams. — 8. Nekad neissmeji un nesahpini ari to, par kuru jau spreedums kritis; winsch jau tà daudſ zeesch un zeetis. — 9. Klauschinats Jesus wehl tagad teek, waj tu peenemsi Winu schodeen par sawu Pestitaju, jeb waj atmetisi Winu tagad un muhschigi?

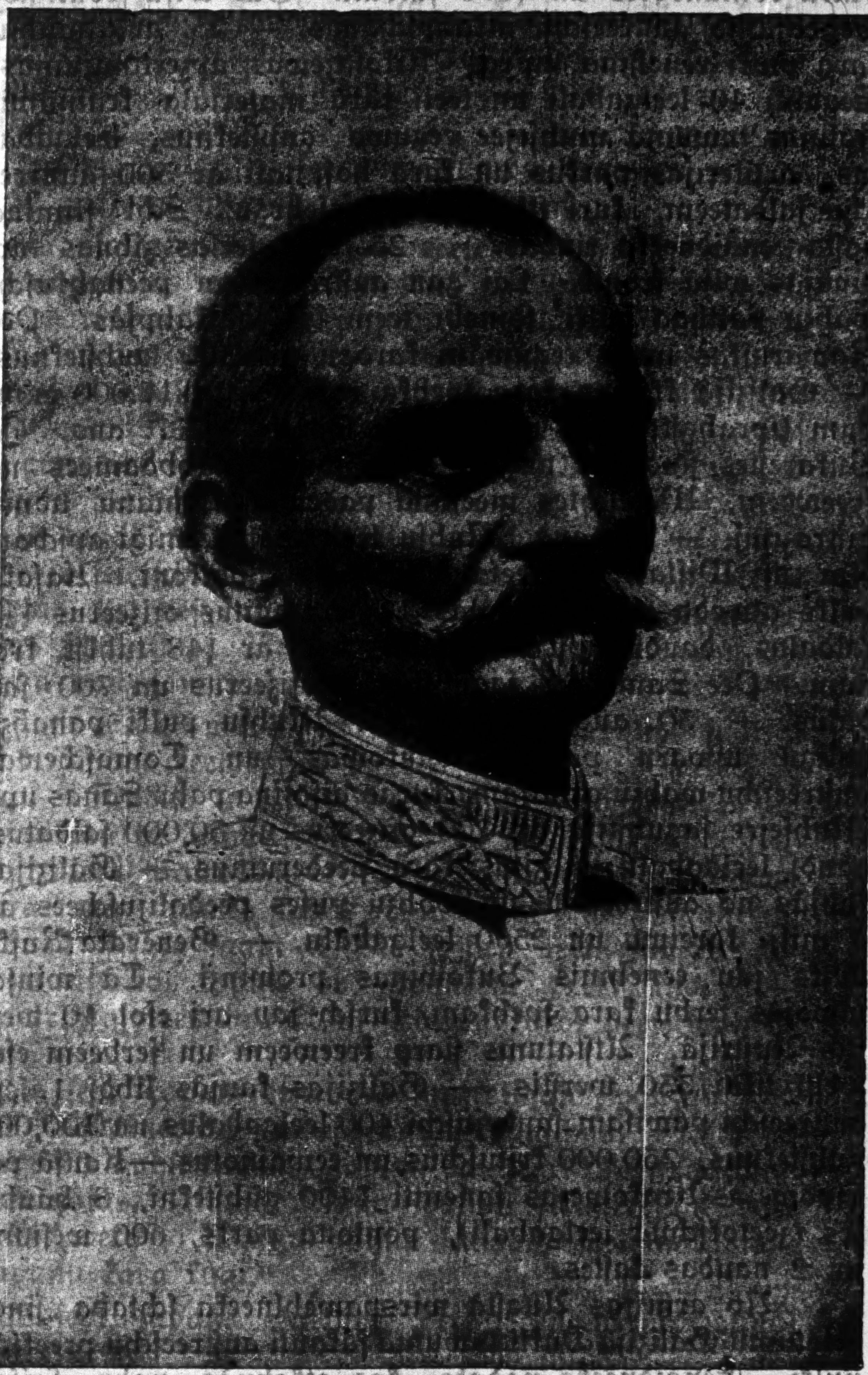
Peesihme. Daudſ mahzibas nekad newajag weenâ stundâ behrneem preekschâ nest, jo tad behrni ne ka neatminès, bet ismeklet 1 lihdſ 3 peemehrotas mahzibas, tàs atwasinat no lekzijas un apgaismot peemehreem (stahstineem).

Pasaules karsch.

Wahzu-kreewu karsch. Armijas Wirskomandeera schtabs sino: Straujsch un energisks general-adjutanta Renenkampfa armijas usbrukums Pruhsijâ, kà ari Galizijas uswaras pahr Austrijas armiju peespeeda wahzeeschus winu spehka eewehrojamu daļu atwilkt no reetrumu (frantschu) robescham. No 15—25. aug. wahzi bes pahrtraukuma pastiprinaja sawu austruma fronti un isdarija usbruzeenus pahr Masuras esereem winеem labi pasihstamâ apgabalâ. Te wahzi gribeja eedsiht gruhtâ stahwoklî Renenkampfa armiju, winu apeet un isnihzinat, bet pehz paschaisleedsigàm zihņam muhsu armija tika iswesta no schìm grutibam un eeņehma isdewigas posizijas. — Gen. P. fon Renenkampfs Wisaugstaki apdahwinats par uswaru Riht-Pruhsijâ ar Wladimira 2. schkiras ordeni un sobineem. — 4. sept. Turobinas posizijâs ir saņemti 5,000 wahzu guhstekņi ar 36 smageem leelgabaleem.

Eewehrojot, ka muhsu galwenee karaspehki bij aisņemti uswaras gahjeenâ pret Austreescheem un Riht-Pruhsijâ bij sapulzinati leeli wahzu spehki, muhsu kara pulks atkahpàs no Riht-Pruhsijas. Wahzeeschi daschâs weetâs pahrnahza par kreewu robescham. Pehz siņam no 30 aug. muhsu kara pulki no Riht-Pruhsijas apstahjuschees 25 werstis uſ austrumeem no Werschbolowas (Kreewijas pilsehtiņa netahl no robescham) un gen. Renenkampfs nostiprinajees pee Scheschupas upes. Wahzi eeņehma Suwalkus. Bet 4. sept. winu usbrukums bij apturets un ari drihſ wahzi atstahja Suwalkus, kurus eeņemdami tee bij metuschi bumbas no gaisa kugeem, isplatijuschi proklamazijas un bombardejot aisdedsinajuschi seeweeschu gimnasiju, kurâ atradàs lasarete. — Nemanas upei, ap 45 werstis no robeschas, wahzi gribeja tikt pahri, bet sche sastapa stingru muhsu karaspehka preteſtibu. Pehz ilgakas, sihwas zihņas wahzi ar leeleem saudejumeem atkahpàs, wajati no muhsu karaspehka. Ari no Osowezes (kreewu) zeetokschņa, kuru wahzeeschi sahka bombardet, tee bij speesti atkahptees. — 23. sept. generalschtabs sino, ka wahzu atkahpschanàs uſ wisas Riht-Pruhsijas frontès turpinas. Wahzeeschi wairs neusbruhk, bet peeleek pehdejos spehkus, lai atturetu muhsu spehku eeeeschanu Riht-Pruhsijâ. Tik smagu sakauschanu, kahdu wahzeeschi peedsihwoja 8 deenu ilgajâ Nemanas zihņâ, saka „Retsch", wahzu kara wehsture nepasihst. Atkahpdàmees pehz Augustowas zihņas wahzeeschi pameta aiſ sewis it wisu: eerotschus, wesumus, eewainotos. Muhsu kara pulki bes apstahjas wajaja behgļus. Pee Druskenikeem wahzeeschi saudeja 2 diwisijas, pee Augustowas mescheem tik pat daudſ. Pee Suwalkeem daschâs wahzu rotâs palika tikai 20 zilweku. Wisi muhsu eeguwumi Nemanas zihņâs wehl naw aprehķinati. Tomehr tee ir leeli. Tà no Minskas telegrafē: Sche eewesti pruhschu frontes zihņâs eeguhtee 6 bruņotee wahzu automobiļi un 2,000 wahzu guhstekņu.

Weens no eemesleem, kadehl wahzeeschi tika sakauti Riht-Pruhsijas frontê, ir — nenoskaņotais usbrukums uſ wisas austrumu frontes. Pehz Kopenhagenas siņam leelàs kara padomes sehdê Breslawâ bij nolemts usbrukt Kreewijai uſ reiſ 4 wirseenos: uſ Warschawu, Kauņu, Lodsi un Galiziju. Schis noskaņotais usbrukums nenotika weenâ laikâ. Pirmais usbrukumâ pahrgahja gen. Hindenbergs

Serbijas keninsch Peteris.

no Riht-Pruhsijas, nogahja lihdſ Nemanai un tad, ar smageem saudejumeem, tika aisdsihts atpakaļ uſ Riht-Pruhsiju. Otra wahzu armija, kurai jadodas uſ Warschawu no seemeļeem, wehl naw dewusès uſ preekschu. No Posnanas un Silesijas puses wahzeeschi dewâs zeļâ gandrihſ nedeļu pehz tam, kad Hindenbergs bij ussahzis sawu gahjeenu uſ Nemanu. Treschà wahzu armija nahk no Kalischas, atbalstas uſ Posnanu. 16. septembrî wahzeeschi schaî wirseenâ aisgahja lihdſ Lentschizas-Nowo-Ragomskas linijai, 75 werstes uſ austrumeem no Kalischas. 4 deenas atpakaļ wahzeeschi eeņehma Petrokowu un Sułejewu, pawirsidamees tahdâ kahrtâ wehl 35 werstes uſ austrumeem. Taî deenâ wahzeeschi peegahja pee Lodses. 18. septembrî wahzeeschi eeņehma Rogowas staziju, kura ir 25 werstes uſ austrumeem no Lodses, un wilzeeni no

Warſchawas gahja tikai lihdſ Lowitſchai. Pee Skernewizas muhſu preekſchpulki ſtahjàs zihnâ ar eenaidneeku un nodarija tam prahwus ſaudejumus.

Maſkawâ, 23. ſept. Pehz ſanemtàm ſinam, Tſchenſtochowâ eeſahzees bads.

Auſtreeſchu-kreewu karſch. Pehz Lwowas eenemſchanas, kur, kà „Birſch. Wed." ſino, ſaguhſtiti 82,000 auſtreeſchi, 22. aug. muhſu kara ſpehks Auſtrijas frontê pahrgahja wiſpahrejâ uſbrukumâ. Pee Kraſnoſtawos eelenkti padewàs 44 auſtreeſchu pulka ofizeeri, pulka komandeers un 1600 ſaldati. Gar wiſu fronti nowehrojama auſtreeſchu atkahpſchanàs. — 23. aug. muhſu kara pulki eenehma ſtipros Mikolajewas apzeetinajumus. Eeguhti 40 leelgabali un leeli kara materiala krahjumi. Holmas tuwumâ muhſejee eeguwa guhſteknus, leelgabalus, artilerijas parkus un kara hoſpitali ar 500 auſtreeſchu ſaldateem, kuri ſlimo ar aſinsſehrgu. Schi ſlimiba poſta eenaidneeka rindas. — 25. aug. leelas zihnas turpinajàs wiſâ frontê. Lai gan auſtreeſcheem peenahkuſchi wahzu palihga pulki, tomehr teem bij jaatkahpjàs. Pee Rawaruſkas mehs eeguwàm karogu un 500 guhſteknus. — Galizijâ kreewu kara ſpehka rokâs krita 17.000 dumdum (ſprahgſtoſchas, neatkautas) lodes. — 27. aug. Iſ Bukareſtes ſino, ka ungaru bataljons, glahbdamees no kreeweem, Wereſchtes meeſtinâ padewees rumanu adminiſtrazijai. — 27. aug. Muhſu leelgabali ſekmigi apſchaudija uſ Wiſlas auſtreeſchu brunotu twaikoni. Kaſaku pulks atweda no Frampolas 17 ſaguhſtitus ofizeerus 445 ſaldatus, daudſ lopu un naudas ladi ar 148 tuhkſt. kronam. Pee Samoſtjes ſaguhſtija 3 ofizeerus un 700 ſaldatus. — 30. aug. ofiziali ſino: Muhſu pulki panahza galigu uſwaru pahr Kroſinkowas un Tomaſchewas auſtreeſchu-wahzu armijam, kuras aiſdſina pahr Sanas upi. Muhſejee ſaguhſtija ap 200 ofizeerus un 30,000 ſaldatus, daudſ leelgabalu un zitus kara peederumus. — Galizijas kaujâs no auſtreeſchu un wahzu puſes peedalijuſchees ap 1 milj. kareiwu un 2500 leelgabalu. — Generała Ruſka pulks jau eenehmis Bukowinas prowinzi. Tà winſch tuwojàs ſerbu kara ſpehkam, kurſch jau ari eſot 40 werſtis Auſtrijâ. Atſtatums ſtarp kreeweem un ſerbeem eſot wehl tikai 330 werſtis. — Galizijas kaujâs lihdſ 1. ſep. auſtreeſchi pawiſam ſaudejuſchi 400 leelgabalus un 100,000 guhſteknus, 250,000 krituſchus un eewainotus.—Kaujâ pee Lipowezas-Krakowezas ſanemti 1400 guhſtekni, 8 haubizes (zeetokſchna leelgabali), pontona parks, 600 weſumu un 2 naudas kaſtes.

No armijas Augſtà wirſpawehlneeka ſchtaba ſino: Reetumu-Galizijâ Dukli tuwumâ ſakauti auſtreeſchu preekſchpulki. Eenaidneeka nodała, kas atkahpàs pahr Friſchſtaku, pameta leelgabalus un wairak kà 400 kara weſumus. Kreſno apgabalâ eeguhti 200 guhſtekni. Zełſch winpus Sanokas nokaiſits nomeſtàm ſlintem, patronam un kara weſumeem.

Pehz Lwowas kriſchanas wehl Galizijâ (rihta Auſtrijâ) atlika zeetokſchni Peremiſchla un wairak uſ deenwideem Krakowa, tuwu pee Kreewijas Polijas un Wahzijas robeſcham, un maſaks zeetokſnis Jaroſlawa. Kreewu armija eet beſ apſtahjas uſ preekſchu un pehz waronigàm zihnam eenehma Grodeku, Reſchowu un wehl zitas pilſehtas, kà ari Jaroſlawas zeetokſni. Kà pehz Lwowas, tà ari pehz Jaroſlawas eenemſchanas Kreewijas pilſehtas (ari Riga) puſchkojàs karogeem. Auſtreeſchi, nekahrtibâ atkahpdamees, atſtahj kreewu rokàs daudſ pahrtikas un munizijas weſumus. Muhſejee jau peegahjuſchi Peremiſchlai tik tuwu, ka ſahkuſchi bombardet no weenas puſes tàs ahrejos apzeetinajumus. Kahda zita muhſu karaſpehka dała jau nogahjuſe gruhto zełu, pahri ap werſti augſteem Karpatu kalneem, un dodas uſ Ungarijas galwas pilſehtu Budapeſchtu, no kuras muhſu ſpehki, pehz 23. ſept. ſinam, atrodas 240 werſtis. Auſtreeſchi nezereja, ka kreewi uſnemſees ſcho pahrdroſcho gahjeenu.

Saprotams, tas nenotika beſ leelàm zihnam. Auſtreeſchu kareiwju gara ſtahwoklis łoti noſpeeſts, jo wineem naw zeribu uſwaret. Sewiſchki auſtreeſchu ſlawi nomet eerotſchus un padodas kreeweem — Bet wisleelakà kauja tagad gatawojas pee Krakowas zeetokſchna. Sche, beſ auſtreeſchu armijas, ſapulzinats ari leels wahzu karaſpehks. Tomehr ari ſchinî kaujâ naw ko ſchaubitees par muhſu eerotſchu uſwaru.

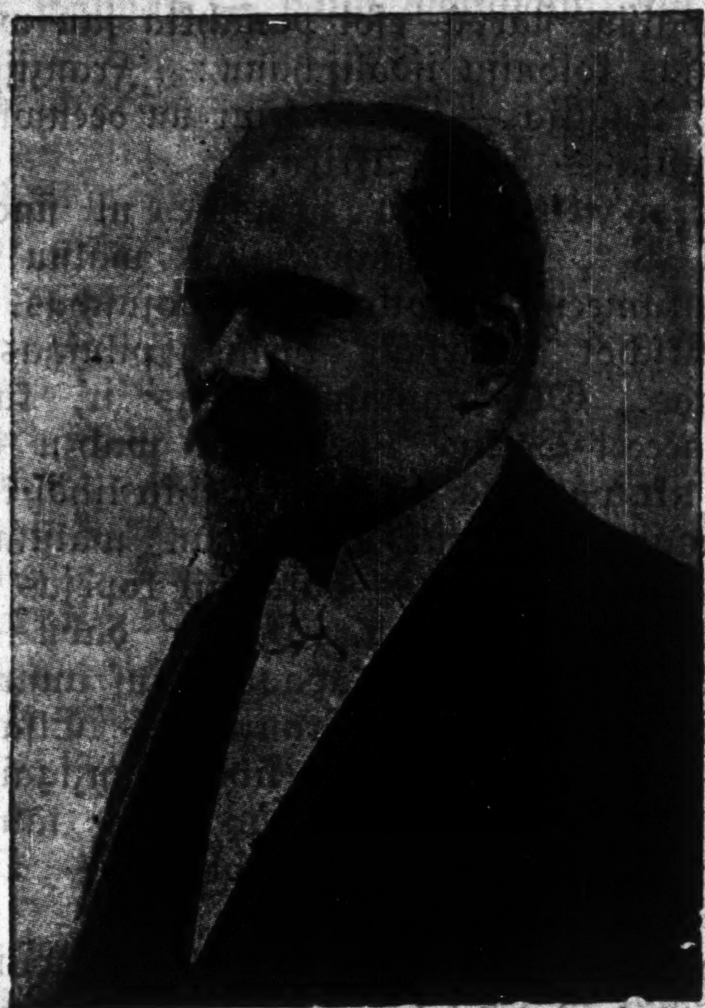
Anglijas karalis Georgs V.

Tà tad nu wahzu karaſpehki ſaweenojuſchees ar auſtreeſcheem par weenu auſtruma fronti, lai tà zihnitos pret Kreewiju. Scho ſpehku kopſkaitu rehkina tuwu 3 miljonu wihreem. Kara fronte, no Baltijas juhras lihdſ Karpatu kalneem ir 460 werſtis gara; platumu war rehkinat 15—30 werſtis.

Auſtreeſchu-Serbu-Melkalneeſchu karſch. 26. aug. melkalneeſchi eenehma Fotſchu —

1. sept. kaujâ ar serbeem pee Rogas un Janas, kura bij weena no wisasinainakàm, austreeschi saudeja 10.000 wihrus. — 2. sept. zihnâ pee Kalinowkas austreeschi steidsigi atkahpàs, wajati no melkalneescheem un pamesdami loschmetejus, eerotschus un guhsteknus. — Serbi eenehmuschi Semelinas zeetoksni. — 9. sept. melnkalneeschi sahkuschi usbrukt Sarajewai. — Wehlak serbeem wajadsejis atstaht Semkinu. Gruhtâ stahwohlî nokkuwa kahds serbu kahjneeku pulks, kursch bij pahrgahjis pahr Jawas upi. No 5,000 serbeem 2,000 tika saguhstiti, 1,500 krita waj tika eewainoti un 1,500 isglahbàs, pahrpeldedami Sawai.

Serbi un melnkalneeschi 23. sept. eelenza Sarajewu no wisàm pusem.

Franzijas presidents Puankarè.

Wahzu-frantschu-belgeeschu karsch. Pehz sluhschu atwehrschanas Belgijâ dabujuschi galu wairaki wahzu pulki ar wisu artileriju un wesumeem. — Kaujâ pee Scharlerua frantschu un wahzu armijas kopâ saudejuschas ap 240,000 wihru, pee kam saudejumi abâs pusês bijuschi gandrihs weenadi. — 24. aug. Us wisas frontes noteek leelas zihnas. Kaujas linija ir lokweidiga uu 225 werstis gara. Spahrnos wairak uswaras frantschu-angłu pusê, bet zentrâ uswara swahrstas. — Parisê, 30. aug. Sabeedrotais kara spehks dodas us preekschu us Jaroslawas pusi. Frantschi tur eeguwa dauds kara peederumu. Angłu armija eeguwa 11 leelgabalus un lihds 1,500 guhsteknu. Wahzeeschi atkahpàs. — Ari bełgeeschu usbrukumus wahzi wairs neistureja, bet atkahpjas, pamesdami guhsteknus un kara peederumus. — Pehz 2. septembra sinam jau wahzeeschu atkahpschanàs weetam pahrwehrtusees par behgschanu. Wahzu labais spahrns generała Kluka wadibâ bij peenahzis jau tuwu Parisei, bet tad gandrihs kritis frantschu guhstneezibâ. Tagad winsch atkahpees jau ap 100 werstis no Parises. Ari kreisais wahzu spahrns, kronprintscha wadibâ, pehz stuhrgalwigas aisstahweschanàs, 31. aug. sahzis atkahptees, tà kà Frantschi Lotaringijâ nonahkuschi pee wahzu robescham. Ari zentrs atkahpees. Wisur wahzi atstahjuschi leelu skaitu eewainotu, guhsteknu un leelus kara peederumu krahjumus. — Diwas nedełas pagahja, kamehr wahzi pehz leelàm zihnam aissneedsa Parises apkahrtni, bet weenas nedełas laikâ atkal wahzi gandrihs wisu eeguhto saudejuschi. Frantschi apleezina, ka wahzeeschi weduschi wisstiprako ismisuma zihnu. Sche kaîrâ pusê zihnijàs ap $1^1/_2$ milj. leelas armijas, peelikdamas sawus pehdejos spehkus. Tahdu milsigu kauju wehl pasaule nebij redsejuse. Rehkina, ka wahzu saudejumi no kara sahkuma lihds 1. sept. sasneedsot 400,000 wihru un 175 leelgabalu.

4. sept. Franzijas seemełreetrumos frantschu rokâs krita 22 wilzeeni ar pahrtikas lihdsekleem.

Ka saweenoto armijas reetruma fronte warejo dsiht wahzeeschus atpakał, tur leeli nopelni ir muhsu armijas darbibai Riht-Pruhsijâ. Muhsu karaspehks eenehma weenu pilsehtu pehz otras; tadehł wahzeescheem bij steidsigi japastiprina Riht-Pruhsijas fronte un lihds ar to tika wahjinats reetrumu karaspehks. — Wahzeeschi tagad gandrihs issweesti is Franzijas. Wini netahlu no robescham sawilkuschi sawus spehkus apzeetinatâs posizijâs un tagad wed atgainaschanàs zihnu, kura us wisas frontes ar sewischku niknumu jau turpinajas wairak kà 4 nedełas, bet bes kahdeem isschkiroscheem panahkumeem, uswaras swahrstas. No 16. sept. sinoja, ka wahzeem ari no schim posizijam buhs jaatstahjas.

Japanu-wahzu karsch. Japani sparigi usbruhk Zindao zeetoksnim un ker wahzu un austreeschu kugus. — Zindao ir galigi eelenkta no japaneem. Wina ustur satiksmi ar ahrpasauli tikai ar baloschu palihdsibu 82 austreeschu matroschi, kuri mehginaja eeeet Zindao sem Sarkana krusta flagas, sawangoti no japaneem. Schandunâ isزehla malâ 1,000 wihru leelu angłu nodału, lai zihnitos kopigi ar japaneem pret Zindao. — Japani rihkojotees braukt us Eiropu karot pret wahzeescheem.

16. sept. japani eenehma apzeetinato posiziju Guschanus. Wahzeeschi saudeja dauds krituschus, 4 loschmetejus un 50 guhsteknus. Japani saudeja 150 krituschus un eewainotus. Kaujâ nehma dalibu Austreeschu kreisers „Elisabeth“, Wahzu minu laiwas, leelgaballaiwa un Japanu kara kugi.

22. sept. japani eenehma otro Zindao apzeetinajumu liniju.

Flotes darbiba. Twaikonis „Runo“ uskrehjis us minas un nogrimis, 20 pasascheeri noslihkuschi. — 25. aug. Notikuse juhras kauja. Nogremdeti wairaki wahzu minu kugi, 7 saschauti, bet paspehja glahbtees. — No wahzu semuhdens laiwas nogrima angłu kreisers „Amp'iyon“. 26. aug. angłu sargu kugi „Patfainder“ Nukastles tuwumâ ari nogremdejuse wahzu semuhdens laiwa. Angłu kara kugis nokehris Lamanschâ wahzu tschetrmastneeku „Uranija“ ar lahdinu 350,000 rbł wehrtibâ. — Angłu semuhdenslaiwa usspridsinajuse wahzu kreiseri „Stella“ pee Helgolandes. — Zełâ no Nujarkas us Eiropu tika apturets holandeeschu twaikonis, us kura atradàs 400 wahzu un daschi austreeschu reserwisti. Wisi tee tika apzeetinati kà kara guhstekni. — 10. sept. 12 juhdses no Kiles kanała no wahzu semuhdens laiwam gahjuschi bojâ 3 angłu kreiseri: „Alukiz“, „Hog“ un „Kressi“. Isglahbuschees

1,000 kuga kaudis. Angłu eskadra dſinàs pakał wahzu ſemuhdens laiwam un 3 no teem nogrem̄deja.

Daschadas ſinas.

Italijas un Rumanijas preſe (awiſes) un tauta praſa karu pret Auſtriju, bet ſcho walſtu waldibas grib iſwairitees no brunotas ſadurſmes ar ſaweem ne ſeneem draugeem. Auſtrija eſot pat peedahwajuſe Italijai ſemes gabalus, lai tikai iſturotees neitrali. Rumanijas karalis, keiſara Wilhelma radineeks, eſot draudejis atteiktees no trona, ja tauta neapmeerinaſchotees ar neitralitati.

Kaujâ uſ Jaun-Pomeranijas ſalas (Jaun-Gwinejas tuwumâ, pee Auſtralijas) wahzi ſaudeja 30 krituſchus. Sawangoti 2 oſizeeri, ſtarp teem wahzu nodałas komandeers, 15 apakſchoſizeeri un 56 wihri no eedſimto polizijas.

Kurdu iſtureſchanàs pee Turzijas un Perſijas robeſcham, kłuwuſe iſaizinoſcha. Wini apſchaudija muhſu patruļu pee Mergeweras. Pee Kunas ſahdſchas notika ſadurſme ſtarp kreewu karaſpehku un kurdu bandu. Kurdu ſaudejumi eewehrojami. Muhſejo eewainoti 10.

Konſtantinopolê atweſti 120,000 turku mahrzinu ſelta naudas no Berlines.

Turzija ſabeedribâ ar Bulgariju no Wahzijas kuhdita jau labu laiku gatawojas uſbrukt Greekijai un ari Kreewijai, bet wehl naw uſdroſchinajuſchàs ſpert iſſchkiroſchu ſoli. Pehz jaunakàm ſinam rahdas, ka kara kaiſliba wineem buhs pahrgahjuſe.

— Wahzu ſozialdemokratu wadoni, kuri leelijàs, ka wini eſot leelakee kara pretineeki, tagad weenprahtigi pabalſta tà reichstagâ kà armijâ Wilhelma aſinskahrigo politiku un pat zenſchas attaiſnot wahzeeſchu waras darbus.

Wahzijâ eeſaukti kara deenaſtâ wiſi wihreeſchi no 17—50 gadam.

Pehz jauniſdaritàm eeſaukſchanam Turzijas armija tagad eſot pus miljonu leela, neeerehkinot 350,000 otras ſchkiras wahji apmahzito kara ſpehka.

Preekſch kara apmahzitu zilweku ſchimbrihſcham Kreewijai ir 7,668,000, Franzijai — 4,838,000, Auſtrijai — 2,243,000 (no kureem ſaudeti wairak kà 350,000), Wahzijai — 5,252,000 (no kureem ſaudeti wairak kà 500,000). Uſ zihnas lauka war buht tikai apm. puſe no ſcheem ſpehkeem — Tagadejà kara kopigus iſdewumus rehkina uſ 120 miljonu rubłu deenâ. Meera laikâ Eiropas kara ſpehkeem kopigi iſdewumi ir 15 miljonu rubłu deenâ. — M. Tſchelnokows aprehkina iſdewumus par eewainoto ahrſteſchanu tagadejà karâ Kreewijâ uſ apm. 120 milj. rubłu.

Frantſchu kimikis Turpjens iſgudrojis ſchauſmigu ſprahgſtoſchu weelu, kuru frantſchi leeto karâ pret wahzeeſcheem. No weena tahda nahwejoſchu gahſu iſplatoſchà ſprahdſeena eet bojâ weſelas rotas. — Starp Kreewiju, Angliju un Franziju pehz kara ſahkſchanàs tika noſlehgts lihgums, ka ſchis walſtis tikai kopigi ſlehgs meeru ar ſaweem eenaidneekeem. Pee ſcha lihguma ari peeweenojuſes Japana. — Ari ſtarp Wahziju un Auſtriju jau preekſch kara eſot bijis tahds lihgums. Bet beidſamas ſinas wehſta, ka Auſtrija nu gribot atſewiſchku meeru ſlehgt ar Kreewiju, jo wina baidotees, ka zitadi warot nonahkt lihdſ Auſtrijas walſts ſadaliſchanai.

Româ, 10. ſept. Pehz awiſchu ſinam pahweſts wiſas paſaules katołu wahrdâ greeſees ar proteſtu pee keiſara Wiłuma par Reimſas katedrales iſpoſtiſchanu.

Nemeers ar keiſaru Wilhelmu eeſahzees ari wahzu armijâ, kur notikuſchi wairaki atklahti proteſta mehginajumi. Schee mehginajumi apſpeeſti ar leelu bahrdſibu, par ko kluſàm runà wiſâ walſtî. Ari beſdarbs un bads iſwehrſchas par ihſtu kataſtrofu preekſch wahzu tautas. Domajams, ka ſchis kataſtrofas wiłni wiſpirmâ kahrtâ aiſſkalos kara kahro keiſaru ar wiſu wina dinaſtiju.

Seemel-Amerikas preſidents Wilſons iſlaidis uſſaukumu ſaweem eedſihwotajeem, lai 21. ſept. wiſàs amerikanu baſnizâs noturetu aiſluhgumus par drihſaku kara beigſchanu. — Auſtrijas keiſars eſot greeſees pee Romas pahweſta, lai tas uſnemtos widutajibu pee meera ſlehgſchanas. — Trejſaweenibu walſtu ſtarpâ eſot panahkta jau weenoſchanàs par Wahzijas koloniju iſdaliſchanu: Franzija dabuſchot Kamerunu, Anglija — Togo ſemi un deenwidus wakaru Afriku, Italija — rihta Afriku.

Par meera noteikumeem ſino no Petrogradas „U. R.“, ka trejſaweenibas walſtu domas par meera noteikumeem jau pilnigi iſweidojuſchàs. Pirmkahrt, meers netikſchot noſlehgts pirms pilnigas Wahzijas ſatreekſchanas. Otrs pamatnoteikums ir, ka ſabeedroto ſpehkeem jaeeeet Berlinê, pee kam wahzu galwas pilſehta war tikt patureta no kara ſpehka lihdſ kontribuzijas iſmakſaſchanai. Wahzu walſtu un walſtinu weeniba ſtipri teek eerobeſchota: tàs patur tik kopejas paſtmarkas, naudu un muitas weenibu. Danija dabù Schleſwigu-Holſteini, Belgija — leelu apgabalu uſ auſtrumeem — Aachenu, Diſeldorfu u. z., Franzija — Elſaſu-Lotringu, Kreewija — Auſtrum-Pruhſiju lihdſ Danzigai. Maſakàs wahzu walſtinas dabùs atpakał to, kas tàm atnemts. Auſtrija ſaſkaldàs atſewiſchkàs walſtîs — Ungarijâ un Tſchechijâ.

Briſeles ſlimnizâ miruſchi 3 eewainoti keiſara Wilhelma dehli.

Angłu flotes papildinaſchanai teek buhweti 10 pirmàs ſchkiras drednoutu (brunu kugi), 15 kreiſeri un 20 minu kugi. Wehlakais, 12 mehneſchos wiſi buhs gatawi, bet daſchi jau ahtraki.

Wahzijâ ſteidſigi buhwe kara kugus; 3 drednouti gandrihſ jau gatawi.

Greekija nopirkuſe no Argentinas weenu drednautu.

Auſtrijas ſlawi ar ſajuhſmu apſweiz kreewu ſaldatus. Daudſ ſawangotu ſlawu peeteizas kreewu pawalſtneezibâ.

Semes trihze Widus-Aſijâ. No Wernijas ſino: Naktî uſ 8. ſeptembri plkſt. 1,15 min. bijis ſajuhtams ſtiprs apakſchſemes gruhdeens. Eedſihwotaji iſbailês iſbehguſchi uſ eelas.

Wiſaugſtaki pawehlets, ka menonitu eeſauktos reſerwiſtus lihdſ ar jau deenaſtâ atrodoſchamees jaunekleem lihdſ kara beigam jaleek pee darba krona meſchu kopſchanâ un jaeedala aktiwàs armijas ſanitaros.

Rigâ, 30. aug. ſwineja karogu deenu, pahrdodot 7 karojoſcho draudſigo walſtu karodſinus pret labprahtigeem dahwinajumeem par labu karâ eewainoteem un winu peederigeem. Eenahza 48,386 rbl. 81 k. — Wentspils karogu deenâ, 5 ſept., eenahza 1,362 rbl. 68 kap. — Par kara laiku takſa paaugſtinata uſ telegramam (7 kap. makſà wahrdâ) un paſta ſuhtijumeem (10 kap. markas) uſ eekſchſ. wehſtulem. — Kree-

wu klosteri seedojuschi Sarkanam krustam par labu 50 miljonu rubļu. — Rigâ, 12. sept. eenahza pirmais sanitarwilzeens ar 13 eewainoteem ofizeereem un 222 saldateem. Wiseem scheem ir zeriba us iswesekoschanos. Beidsamâs deenâs no jauna peenahk wilzeeni ar eewainoteem.

Jurjewas uniwersitates teologisko fakultati esot nodomats pahrgrosit. Turpmak preekschlasijumus winâ tureschot latweeschu un igaunu walodâs, kamehr wahziski tikai praktiskâ teologijâ preeksch teem studenteem, kas sagatawojas par mahzitajeem wahzu draudsem. „Russk. Sl." sino, ka wahzu walodas weetâ eewedischot kreewu walodu.

Jauns kreewu karogs. Galma ministrs sinojis eekschleetu ministrim, ka Wina Majestate Kungs un Keisars wisschehligi atļahwis leetot jaunu karogu, kursch apsihmè Zara weenibu ar tautu. Jaunâ karogu sihmejums rahda Zariskâ standarta saweenojumu ar nazionalo flagu. Kà lihdsschinejâ, tà ari jaunajâ karogâ ir trihs strihpas — baltà augschâm, silà — widû, sarkanà — apakschâ. Stuhrî pee karoga kahta, us baltàs strihpas dseltenâ fonâ sihmets melns walsts wapenis — diwgalwains ehrglis. Dseltenais fons apklahj zeturto daļu no silàs un baltàs strihpas. Sarkanà paleek swabada.

Kamehr reibinoschi dsehreeni aisleegti Kreewijâ, noseegumi un prahwas masinajuschees par apm. 75 proz. — Baltijâ aisleegta stipru dsehreenu pahrdoschana pa wisu kara laiku ari pirmàs schkiras restoranos. — Luhgumu finantschu ministrim nosuhtija daschas Rigas beedribas, lai noleeds galigi wisu reibinoschu dsehreenu pahrdoschanu. Luhgumu parakstija ari Wina Augstà Eminenze Arkibiskaps Jahnis. — Wentspils. Wairak Wentspils „kungi" isbraukuschi us Pidricha alus daritawam, lai eebauditu scho schkidrumu. Bet tikko schee godigi apsehduschees, polizija klaht un — administratiws sods katram 25 r., bet pascham aldarim 500 rbļ.

„Russkij Inwalid" sihki istirsadams Baltijas apstahkļus saka:

„Laiks peeschkirt zeļu latweeschu tautibas eedsihwotajeem, laiks dot teem eespehju peerahdit sawu ustizibu Kreewijai, nebaidotees, ka wahzeetis par to winus apwainos un pahrmahzis. Latweeschu eedsihwotaji, kà tas redsams no laikrakstu nowehrojumeem, stahw sawa peenahkuma apsinas augstumâ." — Kursemes latweeschi, kà „Leep. Atb." sino, eesneeguschi waldibai luhgumu, Kursemei wahzu wahrda weetâ „Курляндская" dot nosaukumu: „Курземская". — Leepaju no kara sahkuma lihds schim, pehz laikrakstu sinam, atstahjuschas 40,000 personas. Leepajâ ir ap 100,000 eedsihwotaju. Apstahjuschâs daudsas fabrikas un islehgti daudsi weikali. — Kreewijas eedsihwotaju skaits aprehkinats, 1915. gadâ us 174,000 dwehselem.

20. septembri tika issludinata pirmàs schkiras semessargu mobilisazija daschâs Kreewijas gabernâs (ari Baltijâ).

Kursemes gubernators issazijis stingru rahjeenu Jelgawas polizejmeistaram fon Schnee par to, ka tas, ispildidams pagaida zensora weetu, leedsis Jelgawas awisem drukat walsts domneeka Goldmana patriotisko runu, sazitu wehsturigajâ walsts domes sehdê, 26. julijâ.

Jelgawas Baptistu draudse schinîs deenâs nodewusi Sarkanâ krusta Kursemes nodaļâ 200 rubļus paschu seedojumu.

Redakzijas telefons.

„Krist. Wehstnescha" lasitaji pa leelakai daļai ir swehtischanàs ļaudis un tadehļ tee laikâ samaksajuschi aboneschanas naudu par sawu eksemplaru, kà ari par teem eksemplareem, ko preeksch ziteem pastellejuschi. Par to sirsnigs „paldees". Scheem swehtischanàs darba weizinatajeem gribam peepalihdset pee jaunu abonentu mantoschanas zaur to, ka apnemamees katram **jaunam abonentam**, par kuru lihds 15. dez. sch. g. ekspedizijâ buhs eemaksati **2 rubļi aboneschanas naudas us „Kr. W." 1915. g.** — peesuhtit besmaksas bagata satura pilno scha 1914. gada dezembra numuru. Agenti war mums atsuhtit jauno abonentu eemaksajumus lihds tam laikam un mehs wineem aissuhtisim „Kr. Wehstn." dezembra numuru wajadsigâ skaitu. Tad nu labu daridami lai nepeekuhstam, jo sawâ laikâ ari pļausim, ja nepeekuhstam. (Gal. 6 : 9).

Teem lasitajeem, kuri par pehdejo pusgadu wehl naw aismaksajuschi lihds 1. oktobrim — schis un sekoschee scha gada numuri wairs neteek peesuhtiti.

Nahkoscham „Kristiga Wehstn." nowembra numuram ees lihdsi gada abonenteem solità 1914. gada premija.

„Krist. Wehstn." top wiseem abonenteem kahrtigi peesuhtits. Tomehr ja kahds nebuhtu sanehmis daschus numurus, to luhdsam mums pasinot. Gribam peesuhtit.

Treschâ lappusê dsejolis „Rudenis" ir muhsu Brasilijas dsejneeka A. Elberta darbs. Ais burtlikcha un korektora neusmanibas paraksts tur islaists.

Isskaidrojums. Kahdas nedeļas atpakaļ daschos laikrakstos bij sinots, ka Peterupê Betanijas luhgschanas nams slehgts dehļ wahzu himnas dseedaschanas. Tapa paskaidrots, ka ta esot bijuse baptistu draudse. Pehz tam mums peenahza wairak peeprasijumu schinî leetâ, waj ta ir kahda muhsu draudses filiale. Us to waru paskaidrot, ka mums Peterupê naw filiales, un zik mums sinams, tur naw neweenas baptistu draudses bijis, neds ari baptistu luhgschanas nams. Daschi leetas nepasineji domà, ka wisas garigas beedribas esot baptistu draudses, lai ari neweens no winu lozekļeem nepeederetu pee baptistu draudsem; tomehr tas tà naw. Scho paskaidrojumu luhdsam usnemt ari zitos laikrakstos.

Betanijas baptistu draudses wezajs: J. Kruhse.
Rigâ, Hospitalu eelâ 24.

Golgatas nama deewwahrdu apmeklataji jau salikuschi un eemaksajuschi Sarkanam krustam 56 rbļ. 43 kap. preeksch karâ eewainoto kopschanas. — Swehtdeen, 28. sept. Golgatas jauneeschi sawà deewkalpojumâ Deewu luhdsot par karâ esoscheem mihļeem kareiweem, nahza us domam, ka wajadsetu ari teem palihdset — panest mitrumu un aukstumu. Likàs, itin ka mums siltàs istabâs esoscheem buhtu peenahkums ko upuret preeksch us klaja lauka esoscheem tehwijas sargeem. Norunaja nopirkt parki un schuht siltu weļu preeksch kareiweem par tik daudsi naudas, zik eenahks schim mehrkim un tad to aissuhtit teeschi us kara lauka. Par darba waditajam eewehleja: mahsas: A. Dselin, O. Pehsle un K. Grigorowitsch un br. E. Wilkumu, Betanijas draudses kaseeri.

Sludinajumi.

Nr. 10. Saturs.

Redaktors-isdewejs: W. Fetlers. — Rigâ, Hospitaļu eelâ Nr. 24.

Дозволено цензурою Рига, 29 сентября 1914 г.

Drukajis P. Gailis Rigâ, Jahna eelâ Nr. 8. (eepretim Jahna basnizai).